

Οι γλώσσες έχουν σημασία **Jeziki štejejo**
Jazyky záležitost **Sprachen zählen**
Les langues comptent 语言重要
Gjuhët kanë rëndësi **Jezici su bitni**
Languages matter **Языки имеют значение**
Los idiomas importan **Le lingue contano**
Languages matter **Jazyky záležitost**
语言重要 **Sprachen zählen** **Le lingue contano**
Jeziki štejejo **Los idiomas importan**
Языки имеют значение

JEZIKI ŠTEJEJO

Priročnik dobre prakse

Sprachen zählen
Jazyky záležitost **Les langues comptent**
Языки имеют значение **Gjuhët kanë rëndësi**
语言重要 **Οι γλώσσες έχουν σημασία**
Jeziki štejejo **Jezici su bitni**
Los idiomas importan
Jazyky záležitost **Οι γλώσσες έχουν σημασία**
Le lingue contano 语言重要
Los idiomas importan **Languages matter**
Jezici su bitni **Gjuhët kanë rëndësi**
Языки имеют значение **Le lingue contano**
Sprachen zählen **Les langues comptent**
Gjuhët kanë rëndësi **Languages matter**

Jeziki štejejo

Languages matter

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

JEZIKI ŠTEJEJO

Priročnik dobre prakse

Avtorji:

Partnerske šole
regijskega tima Zahodna Slovenija

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

KOPER, LJUBLJANA 2021

JEZIKI ŠTEJEJO. Priročnik dobre prakse.

Uredila: Lucija Čok

Strokovna ocena: Barbara Baloh

Urejanje besedila in jezikovni pregled: Silva Bratož, Anja Pirih in Mojca Žefran

Oblikovanje, prelom in tehnična ureditev: Alenka Obid

Založnika: Znanstveno raziskovalno središče Koper, Annales ZRS; Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Za založnika: Rado Pišot, Janez Vogrinc

1. elektronska izdaja

Dosegljivo na: <https://www.zrs-kp.si/index.php/research-2/zalozba/monografije/> in <https://www.jeziki-stejejo.si/category/poucevanje/raznojezicni-pristopi/>

Koper, Ljubljana 2021

Sodelujoče partnerske šole v projektu, regijski tim Zahodna Slovenija: Vrtec Morje Lucija, OŠ Dante Alighieri Izola, OŠ Koper, OŠ 8 talcev Logatec, OŠ Draga Bajca Vipava, Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna, Šolski center Nova Gorica, Srednja ekonomska in trgovska šola

Sodelujoča strateška partnerja: Znanstveno-raziskovalno središče Koper; Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Izsledki in izdelki v raziskavi EU ESS »Razvoj in udejanjanje inovativnih učnih okolij in prožnih oblik učenja za dvig splošnih kompetenc«, vsebinsko področje (sklop) 1.3. JEZIKI ŠTEJEJO.

Koordinator projekta: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Projekt Jeziki štejejo sofinancirata Evropski socialni sklad ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID=52911875

ISBN 978-961-7058-52-9 (pdf)

Vsebina

Kaj ponuja projekt JeŠT - Jeziki štejejo?	5
Čemu priročnik iz šolske prakse poučevanja jezikov?	6
Kaj ponuja priročnik?	8
RAZNOJEZIČNE DEJAVNOSTI: DOBRE PRAKSE	11
Zaznavanje različnih jezikov	13
VEČJEZIČNI INTERAKTIVNI SLOVAR	14
BABILONSKI STOLP	16
NA STIČIŠČU	18
SPOZNAVANJE ODDALJENIH JEZIKOV	20
KAJ VEMO O JEZIKU?	22
SEJEM JEZIKOV	24
Večjezičnost in medkulturnost	27
JEZIKOVNI VLAK	28
SPOZNAVANJE JEZIKOV MALO DRUGAČE	30
RECEPTI SVETA	32
DOMAČE BRANJE V VEČ JEZIKIH	34
LJUDSKE PRIPOVEDKE RAZLIČNIH NARODOV	36
BRALNA ZNAČKA ZA PRISELJENCE	39
Inovativni pristopi	43
CLIL: UČIMO SE O GOSPODARSTVU SKOZI ITALIJANŠČINO	44
PRIPOVEDOVANJE ZGODB V RAZLIČNIH JEZIKIH	47
KAMIŠIBAJ: OPIS OSEBE ALI PREDMETA	50
CLIL PRI GEOGRAFIJI	52

IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV	55
STROKOVNA TERMINOLOGIJA S PODROČJA GOZDARSTVA V TUJEM JEZIKU (TIMSKO POUČEVANJE ITA IN AN)	56
MODELI INOVATIVNE PRAKSE SPODBUJANJA RAZNOJEZIČNOSTI IN MEDKULTURNOSTI	59
POSLUŠAJ, PONOVI, POVEJ!	60
COBLALT (CONTACT BASED LANGUAGE LEARNING AND TEACHING) MODEL	64
MODEL TILKA – TEACHING INTERCULTURALLY: LANGUAGE AND LITERATURE FOR CONFLICTS AVOIDANCE	68
PRAZNUJMO EVROPSKI DAN JEZIKOV	73
Praznujmo Evropski dan jezikov: Primer pobud in dejavnosti EDJ 2017	74
JEZIKOVNE UGANKE	75
DOBRAMISEL	75
DOBRAMISEL II	76
JEZIKOVNA TRŽNICA	76
LOV ZA ZAKLADOM	77
BABILONSKI STOLP ALI NOETOVA BARKA?	77
JEZIKI MESTA (PRIMER KOPRA)	78
Odlomek iz strokovne ocene	82

Kaj ponuja projekt JeŠT - Jeziki štejejo?

Glavni cilj projekta je ugotoviti, kateri dejavniki podpirajo in kateri zavirajo ustvarjanje podpornega učnega okolja za razvoj raznojezičnosti v slovenskem šolskem prostoru. Na podlagi podatkov ciljnih analiz in ugotovljenih spremenljivk bodo nastale smernice, ki bodo pomagale vzpostaviti raznojezičnosti naklonjeno izobraževalno okolje. Raznojezičnosti naklonjeni in njen razvoj spodbujajoči vzgojno-izobraževalni zavodi naj bi v projektu pridobili jezikovno izkaznico.

Projekt bo usmerjal pedagoške delavce v preseganje spoznavanja in podajanja zgolj ene kulture in enega jezika, saj se je zaradi njihovega intenzivnejšega soočanja v sodobnem svetu porodila potreba po prisotnosti medkulturnih vsebin pri prav vseh predmetnih področjih. Vključevanje medkulturnih vidikov pri jezikovnih in nejezikovnih predmetih naj bi vodilo k ozaveščenemu sprejemanju različnih jezikovnih in kulturnih stvarnosti, s čimer bi se učeči se lažje izognili spodrseljajem v medkulturnem sporazumevanju in razvili zmožnost kritične kulturne zavesti ter bili tako spodbujeni k nenehnemu raziskovanju spreminjajoče se stvarnosti in bi se nanjo odzivali brez odvečnih stereotipov in predsodkov.

Projekt je s svojim moderno in inovativno oblikovanim spletnim portalom trajnostno naravnani, saj želi prav z razvojem raznojezičnosti preseči razlikovanje med jezikovnimi in nejezikovnimi predmeti ter z razvijanjem digitalne kompetence povezati različna predmetna področja, vse jezike v slovenskem prostoru ter seči preko ožjega izobraževalnega okolja v lokalne skupnosti s ciljem čim bolj osmisliti ne samo predmetne vsebine temveč tudi pridobivanje spretnosti in zmožnosti. Projekt namenja posebno pozornost manj razširjenim oziroma v našem izobraževalnem okolju manj poučevanim jezikom, jezikom priseljencev in jezikom, ki jim šolska politika v zadnjih desetletjih ni bila najbolj naklonjena (latinščina, grščina).

Karmen Pižorn,
vodja projekta JeŠT

Čemu priročnik iz šolske prakse poučevanja jezikov?

Skupina učiteljic, partnerskih šol Zahodne Slovenije, je v okviru projekta JeŠT pripravila veliko novih, zanimivih in večinoma preizkušenih didaktičnih enot, ki jih želimo deliti z ostalimi učitelji v projektu in širše. Nekatere so novost, druge spet povzemajo že uveljavljene prakse poučevanja tujih jezikov, vendar so prav vse avtorske. V projektu je med mnogimi cilji, ki želijo podružbljati in širiti večjezičnost in medkulturnost, tudi operativni cilj uveljaviti dobre pristope in preizkusiti nove učne modele ter na tak način implementirati uveljavljene teorije in dobre pedagoške prakse pri jezikovnem pouku. Nekaj od tega želimo prikazati s tem priročnikom.

v neposrednem soočanju med učitelji in strokovnjaki/raziskovalci pogosto omenjamo razkorak med teorijo in prakso pri učenju/poučevanju jezikov. Prvi vse prepogosto želijo čim bolj poenostavljene, razumljive in uporabne pristope k umeščanju didaktične teorije v prakso. Drugi pa zvesto prisegajo na svoje znanstvene utemeljitve, ne da bi v resnici dovolj poznali šolsko stvarnost. Vendar sta teorija in praksa v učenju jezikov povezani in ni jih smiselno obravnavati bipolarno. Predstavljata kontinuum, ki se oplaja z obojim, torej sta komplementarni. Lahko bi njuno povezanost imenovali po Penny Ur (2019: 452)¹ »theories-in-practice« (teorije-v-praksi). Vzemimo ustvarjalnega učitelja, ki sicer ima za seboj veliko didaktičnih uspehov, a mu ustvarjalni in raziskovalni duh ne dopušča potop v rutino. Novi didaktični pristopi pri poučevanju jezikov, o katerih je prebral v strokovnem članku ali so mu bili predstavljeni na strokovnem srečanju oz. usposabljanju, so ga navdušili, zato jih bo želel preizkusiti. Vendar je njegovo učno okolje svojstveno in preizkus novosti mora temu prirediti. Morebitni spodrselj ali zadrega v razredu ga bosta usmerila k poglobitvi teoretske osnove svojega preizkusa in ga ponovno premisliti. Torej je potreba po poznavanju ozadja dogajanja z jezikom vselej prisotna. Vse kar učitelj jezika ve, uporablja pri pouku in razvija, sloni na že usvojenih praksah in teorijah, ki jih je preizkusil ali se je z njimi v preteklosti seznanil. Tiho znanje (ang. tacit knowledge) učitelja (tujega ali katerikoli drugega) jezika je vse, kar je v pedagoški praksi pridobil pri svojem učenju in poučevanju, ne da bi to vedenje kodiral v določen teoretski okvir. To znanje je v lasti posameznika in mu je na voljo, da ga intuitivno uporablja v odločanju in ravnanju.

Primeri, ki jih ponuja ta priročnik iz didaktične prakse, naj bi služili bolj kot prenosu ali uporabi v razredu za diskusijo, izmenjavo mnenj in prizadevanj obogatiti poučevanje jezikov. Ta diskusija (v živo ali po spletu/družabnih omrežjih) naj bi služila profesionalni rasti posameznika in ozaveščanju o pojavih, ki spremljajo proces učenja jezikov. V tej diskusiji bomo ugotovili dvoje: a) ali smo zasnovo posameznega primera razumeli, prepoznali v njegovi predstavitvi osnov

1 Ur, Penny (2019). Theory and practice in language teacher education. *Language teaching*, 52. 450 – 459. Cambridge University Press.

nam znane teorije in b) ali in v kolikšni meri je za našo pedagoško prakso predlog uporaben (ang. teachability!), se z njo ujema ali od nje ločuje.

Običajno trenutna navdušenja nad zadnjo med zadnjimi metodami, ki krožijo v usposabljanju učiteljev jezikov in jih njihovi avtorji štejejo za učinkovito novost, kmalu usahnejo. Učitelj jezika ima namreč vso pravico, da jih preizkusi in o njih presoja v lastnem okolju in prepozna njihovo pravo učinkovitost ali dobrodošlo izboljšavo pri svojem poučevanju. Čeprav je potrebno poudariti, da v poučevanju nič ni dokončnega, nobena rešitev ni zveličavna, torej edina prava. Poučevanje ni le mediacija vsebin, pristopov in oblik dela, je veliko več od tega. Po eni strani je uporaba znanj, veščin in spretnosti jezika – kompetenca, po drugi pa sposobnost refleksije in intuicije o izbiri vsebin in pristopov glede na dane okoliščine, čustvene in družbene zmožnosti dela z mladimi in odgovornost do pričakovanih rezultatov. Učitelj s temi atributi je torej »razmišljujoči praktik« (Schön, 1983; v Marentič Požarnik, 2000)².

V prenosu novih modelov, pristopov ali strategij v jezikovno učno prakso je treba upoštevati tudi predhodne izkušnje učiteljev. Iz lastne pedagoške prakse vem, kako lahko se mi je bilo začetnici navdušiti nad novostmi in kako težko jih je bilo tudi uspešno umestiti v pouk. Izkušen učitelj prepozna, koliko novosti bo lahko preizkušal in kakšen bo iztržek tega preizkusa. Po treznem premisleku (refleksija) bo uvajal novi pristop ali model v danih okoliščinah svojega razreda (konceptualizacija) in ga nato šele preizkusil (eksperiment). In tudi v tem primeru se lahko zgodi, da bo moral cilje, ki si jih je s preizkusom novosti zastavil, spremeniti. Na mestu/v razredu se bo moral odločiti, kaj opustiti ali spremeniti. Iz trenutnih stisk bodo dobrega učitelja reševala leta izkušenske prakse v razredu.

V ponudbi didaktičnih predlogov se pogosto zgodi, da je to, kar se ponuja kot novost, le nekoliko drugačna, vendar že uveljavljena praksa. Če bodo nekateri primeri take vrste tudi v tem priročniku, je tudi prav, saj bo očitno, da se dobri pristopi in metode učenja/poučevanja jezikov znova in znova uveljavljajo. V projektu JeŠT so v delovnih skupinah partnerjev, na seminarjih in srečanjih učiteljice in učitelji pridobili vpogled, kako se učenje jezikov v Sloveniji odvija, kaj so sami doprinesli k razvoju raznojezičnosti mladih in v kolikšni meri večjezičnost tudi dejansko obstaja v našem okolju. V regijskem timu Zahodne Slovenije smo pristopili delovno in sodelovalno. Na letnih srečanjih so učiteljice osnovnih in srednjih šol pokazale veliko primerov dobre prakse, novih zamisli in uspešnih modelov učenja jezikov. Nekaj od tega predstavlja pričujoči priročnik.

Naj ti primeri dobre prakse in inovativni učni predlogi doprinesejo nekaj elana v vaš pedagoški zanos!

Lucija Čok,
vodja RT zahodna Slovenija

2 Schön, D.A. (1983). *The reflective practitioner: How professionals think in action*. New York. Basic Books.

Kaj ponuja priročnik?

Priročnik v prvem delu vsebuje primere dobrih praks raznojezičnih dejavnosti, ki smo jih razvili v okviru projekta JeŠT. Dejavnosti so razdeljene na več stopenj in vsebinskih področij, vključujejo pa jezike z različnim statusom v izobraževanju in v družbi. Poleg tujih jeziki (TJ) v predmetniku, so to še jeziki, ki imajo status drugega jezika (J2) tako v predmetniku kot v okolju ali sosedski jeziki (SJ). Med tujimi jeziki so predvsem evropski jeziki, ena od dejavnosti pa vključuje tudi japonščino.

Poleg informacije o stopnji in jezikih vsaka dejavnost vsebuje splošne in učne cilje, opis dejavnosti, dodatna navodila in smernice ter vire in učne pripomočke. Med splošnimi cilji dejavnosti je poudarjeno zlasti razvijanje pozitivnega odnosa in naklonjenosti do drugih jezikov in kultur in pa motivacije za učenje drugih jezikov. Dejavnosti so usmerjene k razvijanju zmožnosti rabe celotnega repertoarja jezikov učencev in k oblikovanju okolja, ki sprejema in vključuje učence z različnimi jezikovnimi in kulturnimi ozadji. Učenci razvijajo medkulturno razumevanje, spoznavajo slovensko in tuje kulturne dediščine ter tako razvijajo razumevanje drugačnosti in strpnosti. Velik poudarek je tudi na spoznavanju različnih jezikov in njihove rabe ter na razvijanju tako jezikovnih kot nejezikovnih zmožnosti.

Opis dejavnosti vsebuje korake in druge potrebne napotke za izvedbo dejavnosti, dodatna navodila in smernice pa ponujajo nasvete in dodatne informacije, ki bodo učiteljem v pomoč pri pripravi učne ure. Nekatere enote vsebujejo tudi pripombe k dejavnosti, kje so navedene priporočene izboljšave, izkušnje z izvedbo dejavnosti in odziv učencev.

Tematika enot je pestra. Dejavnosti smo razdelili v tri tematske sklope. **Prvi sklop obsega dejavnosti, ki se osredotočajo na zaznavanje različnih jezikov, učenci spoznajo jezikovno in kulturno pestrost jezikovnega okolja, v katerem živijo, sosedske in bolj oddaljene jezike in njihove osnovne značilnosti ter komunikacijske vzorce.** Poleg evropskih jezikov spoznajo tudi japonščino, ki se zaradi svoje oddaljenosti od indoevropskih jezikov izkazuje kot mentalna preizkušnja, ki ns sili k spraševanju, ali vemo kaj jezik kot sporočanje kod sploh je. K temu vpraševanju poskuša odgovoriti enota »Kaj vemo o jeziku«, v kateri je na zelo preprost način predstavljen nastanek človeškega govora in jezika, njegov razvoj, funkcija in raba ter vloga slovenščine v domačem in tujem okolju.

Drugi tematski sklop izpostavlja razvijanje medkulturne zmožnosti in združuje dejavnosti, ki poudarjajo kulturno izročilo različnih narodov. Pravljice, tako evropske kot tudi orientalske ali katerekoli domorodske pravljice sveta so najbolj zanimiv in poučen prikaz kulturnih tradicij različnih okolij. Posebnosti ruskih pa tudi evropskih pravljič je raziskal Vladimir Propp (1927)³. Narativno strukturo mnogih pravljič je primerjal in ugotovil, da imajo vse podobne enote (narrateme), kar povezuje pravljičarstvo v širšem kulturnem

3 Propp, V. (1927). Morphology of the folktale. V prevodu Blažič, M. (2005): *Morfologija pravljičice*. Studia humanitatis. Ljubljana.

pomenu. Tudi sicer je medkulturna vzgoja sestavni del jezikovnega učenja in je na določen način predstavljena kot eden izmed ciljev vsakega jezikovnega pouka, lahko pa je še posebej izpostavljena kot temeljna vsebina enote.

V tretji tematski sklop so uvrščene tri dejavnosti, ki predstavljajo inovativne pristope k učenju jezika. Dve enoti prikazujeta rabo **tehnike pripovedovanja zgodb Kamišibaj**, ki se je izkazala kot zelo učinkovita za razvijanje jezikovnih zmožnosti na osnovi umetnostnih in neumetnostnih besedil. **Enota »CLIL pri geografiji«**, ki prikazuje intenzivno sodelovalno in timsko delo učiteljev, pa je primer dejavnosti, pri kateri učenci razvijajo jezikovne kompetence pri nejezikovnem predmetu.

Poleg izbranih tematskih sklopov, smo v priročnik vključili tudi dejavnost izobraževanja učiteljev, ki so jo izvedli na Srednji lesarski šoli in predstavlja dragocen primer dobre prakse timskega poučevanja in sodelovanja učiteljev tujega jezika z učitelji stroke oz. praktičnega pouka pri razvijanju in rabi strokovne terminologije predmetnega področja v tujem jeziku.

Poleg omenjenih dejavnosti smo v priročnik vključili še **tri modele didaktičnih inovacij**, razvitih v okviru znanstveno raziskovalnega dela raziskovalk, ki sodelujejo v projektu JeŠT.

Prvi **model »Poslušaj-povej«** je namenjen razvijanju fonološkega zavedanja v slovenščini in angleščini otrok v zgodnjem obdobju (5-6 letniki) in učencem prvega triletja osnovne šole. Fonološko zavedanje je potrebno razvijati že v predbralnem in predpisalnem obdobju zaradi pomena slušnega zaznavanja glasov v materinščini in v drugem ali tujem jeziku. Cilj uvajanja tega modela pouka je doseganje funkcionalne dvo- ali večjezične pismenosti.

Model »CoBLALT - Učenje in poučevanje sosedskih jezikov v neposrednem stiku« je avtorica razvila v podoktorskem projektu in ga predstavila tudi v posebnem priročniku *Let's contact: an introductory study to Coblalt*⁴. Temeljni didaktični cilj je preoblikovanje učenja/poučevanja sosedskih jezikov v motivirano, kontekstualizirano, medkulturno učenje. Socialni cilj modela pa je graditi konstruktivne čezmejne odnose med učenci, ki bi učence motivirali in njihovo učenje sosedskih jezikov osmislili s pomočjo predlaganih postopkov.

Pri **modelu »TILKA«** gre za medkulturno poučevanja jezika in književnosti pri J1 in J2, ki vključuje tudi spoznanja transakcijske analize (TA). Temeljni didaktični cilj je sočasna obravnava jezikovnih in književnih vsebin ter medkulturnega sporazumevanja za nenasilno komunikacijo. Socialni cilj modela je razvijati pri učencih takšno jezikovno sporazumevalno in bralno zmožnost, da bodo zmožni graditi tvorne, nenasilne odnose, temelječe na nenasilni komunikaciji.

Od leta 2001 na pobudo Sveta Evrope vsako leto 26. septembra praznujemo Evropski dan jezikov. Partnerji projekta JeŠT na ta dan organizirajo raznolike dejavnosti in dogodke. Zadnji del priročnika vsebuje aktivnosti in primere dobre prakse, kako ta dan obeležiti v izobraževanju. Dogajanja na ta dan vključujejo v državah članicah Sveta Evrope milijone ljudi, ki želijo obeležiti raznojezičnost in večkulturnost ter potrditi pomen znanja različnih jezikov. Pozdrav jezikovni raznolikosti in dogodki na ta dan spodbujajo učenje jezikov v vseh oblikah, didaktičnih pristopih in starostnih stopnja. V prireditvah sodelujejo številne

4 Cavaion, I (2016). *Let's contact: an introductory study to Coblalt*. Koper: Univerzitetna založba Annales.

jezikovne in kulturne ustanove, društva, univerze ter zlasti šole. Projekt JeŠT tako ne bi mogel obiti te pomembne manifestacije, ki v ospredje postavlja pomen jezikovne in kulturne raznolikosti v svetu.

Lucija Čok, Silva Bratož, Mojca Žefran in Anja Pirih

Jazyky záležitost

Jezici su bitni

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Gjuhët kanë rëndësi

**RAZNOJEZIČNE
DEJAVNOSTI:
DOBRE PRAKSE**

语言重要

Les langues comptent

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Jeziki štejejo

Языки имеют значение

Languages matter

Le lingue contano

Le lingue contano

语言重要

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Les langues comptent

Jezici su bitni

Jeziki štejejo

Gjuhët kanë rëndësi

Los idiomas importan

Languages matter

Jazyky záležitost

Zaznavanje različnih jezikov

VEČJEZIČNI INTERAKTIVNI SLOVAR

Jezik(i)	Italijanski jezik kot učni jezik, slovenski jezik kot J2, angleški jezik kot TJ ¹ , nemški jezik kot TJ2, J1 učencev (ruski, hrvaški, makedonski, albanski, madžarski, srbski jezik) ⁵ .
Avtor(ji)	Lorena Buzečan, Lena Dujc Prelaz, Oš Dante Alighieri Izola
Stopnja	6., 7., 8. in 9. razred OŠ
Področje	Ozaveščanje o jezikovni raznovrstnosti
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo pozitiven odnos in naklonjenost do drugih jezikov in kultur ter motivacijo za učenje drugih jezikov, • razvijajo pozitiven odnos do okolja, ki sprejema in vključuje učence z različnimi jezikovnimi in kulturnimi ozadji, • s pomočjo slovarčka lažje komunicirajo z učenci tujci predvsem prve mesece njihovega obiskovanja šole.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo osnovne komunikacijske vzorce in najpogostejše fraze v izbranih jezikih, • razvijajo spretnosti za rabo slovarčka, s katerim se učenci tujci lažje vključujejo v učni proces in šolsko okolje, • razvijejo spretnost iskanja pomembnih informacij o izbranih jezikih na spletu z uporabo celotnega jezikovnega repertoarja že znanih jezikov (npr. iskanje preko italijanščine ali angleščine), • s pomočjo spletnega orodja izdelajo spletni slovarček.
Opis dejavnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. PRVI DEL (1 šolska ura): Učenci 6., 7., 8. in 9. razreda delajo v jezikovno mešanih skupinah. Vsaka skupina dobi nabor fraz, za katere poišče ustrezne prevode v 9 ciljnih jezikih. Skupine si med seboj pomagajo (če npr. v določeni skupini ni maternega govorca ruščine, skupina poišče pomoč pri sosednji ali na spletu). Vsaka skupina svoje fraze na preprost način tudi ilustrira. 2. DRUGI DEL (1 šolska ura): S pomočjo spletnega orodja wix učenci sami ali v sodelovanju z učiteljem izdelajo spletno stran, v katero vnašajo prevode izbranih fraz. Primer izdelane spletne strani: https://biblioteca31.wixsite.com/phrasedbokseda

<p>Dodatna navodila in smernice</p>	<p>Izhodišče za izdelavo tovrstnega slovarčka je ugotovitev, da se učenci tujci prve mesece bivanja na šoli srečujejo z osnovnimi jezikovnimi ovirami. Predvsem mlajši učenci pogosto ne znajo sporočiti osnovnih potreb: kako vprašati za odhod na stranišče, za točen čas, kaj imajo na urniku itd. Po drugi strani je cilj te dejavnosti učence ozavestiti, da bivajo v večjezičnem šolskem in izven šolskem okolju, ter jih spodbuditi k spoštovanju jezikov sošolcev in sošolk.</p> <p>Smiselno je izdelati slovarčke v jezikih, ki jih govorijo učenci na šoli.</p> <p>Učenci preverjajo svoje prevode v spletnih slovarjih oziroma se posvetujejo z učenci rojenimi govorniki drugih jezikov. Pri iskanju podatkov na spletu učitelj učencem svetuje, katersi viri so zanesljivi, primerni, uporabni ipd. Če se učenci z iskanjem relevantnih informacij na spletu srečajo prvič, je priporočljivo, da učitelj pripravi uvodno predstavitev na enem primeru.</p>
<p>Viri, učni pripomočki</p>	<p>Tablice ali računalniki, spletni slovarji</p>
<p>Priponbe k dejavnosti, priporočene izboljšave</p>	<p>Učenci lahko v okviru dneva dejavnosti izdelujejo slikovne kartice na določeno temo (npr. rastlinstvo in živalstvo določenega habitata, ki si ga učenci predhodno ogledajo, v živo ali po filmu), te opremijo z risbo in besedami v različnih jezikih. Nato slikovne kartice skenirajo in izdelajo večjezični spletni slovarček (avtorica dejavnosti Jadranka Mittendorfer).</p>

BABILONSKI STOLP

Jezik(i)	Jeziki, ki jih šola ponuja kot izbirne predmete, jeziki učencev priseljencev in narečja regije: narečja Istre, francoščina, nemščina, latinščina, ruščina, kitajščina, španščina, albanščina
Avtor(ji)	Alenka Likar, OŠ Koper
Stopnja	6. razred OŠ
Področje	Spoznavanje različnih jezikov in kultur
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen komunikacije v različnih jezikih in razvijajo motivacijo za učenje različnih jezikov, • razvijajo pozitiven odnos do večjezičnosti, strpnost in spoštljiv odnos do različnih jezikov in kultur, • spoznajo zgodovinsko ozadje in pomen dvojezičnosti ter jezikovno in kulturno pestrost regije, v kateri živijo.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo zgodbo o babilonskem stolpu, • se naučijo nekaj osnovnih komunikacijskih vzorcev in fraz v različnih tujih jezikih, • spoznajo kulturne značilnosti določenega jezikovnega okolja, • v skupini samostojno izdelajo plakat na temo izbranega jezika.
Opis dejavnosti	<p>Učitelj učencem predstavi zgodbo o babilonskem stolpu in jim da navodila za delo.</p> <p>Učenci krožijo po delavnicah osmih jezikov in narečij (narečja Istre, francoščina, nemščina, latinščina, ruščina, kitajščina, španščina in albanščina), v katerih se učijo osnovnih komunikacijskih vzorcev: pozdraviti, se predstaviti, povedati, koliko so stari in vprašati sošolca po starosti, šteti ipd. v tujem jeziku.</p> <p>V razmiku 15 minut učenci zamenjajo delavnico ter se tako srečajo z vsemi predstavljenimi jeziki. Pri kroženju zaključijo z delavnico tistega jezika, ki so si ga izbrali in ostanejo v učilnici, določeni za ta jezik. Učenci poslušajo pravljico, ki prihaja iz kulturnega okolja, v katerem se govori izbrani jezik, ali druge vsebine, ki učenca seznanijo s ciljnim jezikom in kulturo, ki je povezana s tem jezikom. Nadaljujejo v slovenščini o isti temi. Učenci v skupinah izdelajo plakate s stripom ali ilustracijami, ki jih kasneje razstavijo na panojih pred učilnicami.</p>
Dodatna navodila in smernice	Učitelj, ki vodi določeno delavnico, lahko pripravi predstavitev o določenem jeziku in za učence izdela zgibanko za posamezen jezik .

Viri, učni pripomočki

- https://dijaski.net/gradivo/lat_sno_kaj_je_latinscina_01
- https://www.icspallanzanimestre5.edu.it/sites/default/files/page/2013/avviamento_al_latino%2C_fascicolo_0.pdf
- <https://core.ac.uk/download/pdf/294841056.pdf>
- https://dijaski.net/gradivo/lat_sno_kaj_je_latinscina_01
- https://www.icspallanzanimestre5.edu.it/sites/default/files/page/2013/avviamento_al_latino%2C_fascicolo_0.pdf
- <https://core.ac.uk/download/pdf/294841056.pdf>

Primeri plakotov:

JEZIK:

- 1000 leti trajaščipe romanške jezika
- "Vredni" jezik v katerih govorijo
- jeziki družina = različne navedbe in korenine
- posebnosti se vidijo kot raznovrstna besedila
- vsaka jezik družina

RAZLIKA:

- vsa jezika jezik so raznovrstni in poljubni jeziki

ROMANSKI JEZIKI:

- italijanski
- francoski
- portugalski
- španski
- rumunski
- in se nahaja v LATINSČINI

PODOBNOSTI MED LATINSČINO IN ITALIJANŠČINO:

- Italija in Evropa
- Italija in Evropa
- Italija in Evropa
- Italija in Evropa
- Italija in Evropa

LATINSČINA

- Italija in Evropa
- Italija in Evropa
- Italija in Evropa

LATINSKE BESEDE (ANATOMIJA):

SLO	ITD	LAT
la	lunga	lungus
na	nano	nanus
pa	pausa	pausa
sa	sano	sano
ta	tano	tano
va	vano	vano

LATINSČINA IN

Latinsko besedilo	Italijanski	Francoski	Španski	Portugalski
Patris	Padre	Père	Padre	Pai
Amicus	Amico	Amitié	Amigo	Amigo
Mare	Mare	Mer	Mare	Mare

ROMANSKI JEZIKI

REKI LATINSKEGA IZVORA

- Italija, Evropa, vsi jeziki (italijanski, francoski, španski, portugalski)
- Italija, Evropa, vsi jeziki (italijanski, francoski, španski, portugalski)
- Italija, Evropa, vsi jeziki (italijanski, francoski, španski, portugalski)

IL VERBO ESSERE

Chiamate le seguenti frasi:

Frasi con il verbo essere	Forme con il verbo essere
Il mio amico è simpatico.	Il mio amico è simpatico.
Il mio amico è simpatico.	Il mio amico è simpatico.
Il mio amico è simpatico.	Il mio amico è simpatico.

LATINSČINA

PRAVLJICA

Chiamate le seguenti frasi:

NA STIČIŠČU

Jezik(i)	slovenščina, italijanščina, J1 učencev priseljencev
Avtor(ji)	Alenka Likar, OŠ Koper
Stopnja	6. razred OŠ
Področje	Spoznavanje različnih jezikov in kultur (s poudarkom na italijanskem jeziku in kulturi)
Splošni cilji	Učenci in učenke: <ul style="list-style-type: none">• razvijajo pozitiven odnos do različnih jezikov in kultur,• prispevajo k razvijanju okolja, ki sprejema in vključuje različne jezike in kulture,• razvijejo motivacijo za učenje drugih jezikov in širjenju znanja o drugih jezikih,• razvijejo zmožnost rabe celotnega repertoarja jezikov učencev.
Učni cilji	Učenci in učenke: <ul style="list-style-type: none">• razvijajo govorno zmožnost v tujih jezikih,• povezujejo in nadgrajujejo znanje o številnih jezikih in državah,• posnemajo mimiko Italijanov.
Opis dejavnosti	<p>Učenci se zberejo pred učilnico, v kateri se bo odvijala njihova prva dejavnost po programu, nato krožijo po razporedu po ostalih delavnicah. Razporejeni so v manjše skupine, ki v razmiku 15 minut zamenjajo dejavnost - učilnico. Tako se srečajo z vsemi predstavljenimi jeziki.</p> <p>Primeri dejavnosti:</p> <ul style="list-style-type: none">• KVIZ - PREMIKANJE PO PROSTORU <p>V učilnici so klopi odmaknjene, na treh stenah in na oknu pa so prilepljeni štiri listi, na vsakem je napisna ena črka, (A, B, C in D). Učenci se postavijo na sredino učilnice in poslušajo vprašanje, ki jim ga prebere učitelj (projicirano pa je tudi na tablo), npr. Koliko jezikov obstaja na svetu?</p> <p>a) med 6000 in 7000 b) med 100 in 200 c) med 1000 in 2000 d) med 3000 in 4000</p> <p>Učenci se premaknejo k črki, ki po njihovem mnenju predstavlja pravilni odgovor. Učitelj jim pove pravilno rešitev, lahko se pri posameznem vprašanju tudi ustavijo in pogovorijo, soočijo različna mnenja ipd.</p>

<p>Opis dejavnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KAKŠNE GESTE UPORABLJAJO ITALIJANI <p>Klopi so odmaknjene, tako da učenci lahko sedijo na sredini učilnice v polkrogu. Učiteljica pokaže videoposnetek (Il linguaggio dei gesti italiani con i modelli Dolce & Gabbana: https://www.youtube.com/watch?v=sx_4A1E2c9Q ; Gestì Italiani: https://www.youtube.com/watch?v=AX-8TPaStvQ), nato pa se učenci učijo govoriti in pri tem gestikulirati z rokami. Posnemajo torej, kar jim je bilo prikazano. Učenci priseljenci lahko pokažejo tudi tipično gestikulacijo v njihovem jeziku.</p> <ul style="list-style-type: none"> • KROG - VOLNA <p>Klopi so odmaknjene, tako da se učenci lahko postavijo v krog na sredini učilnice. Učiteljica drži v rokah klobčič volne. Zaželeno je, da se pri tej dejavnosti uporabljajo različni jeziki (materni jezik, tuji jezik, narečje). Vsak pove, kar želi (pozitivno misel, trenutno počutje, pričakovanja do konca šolskega leta, anekdoto itd.), začne pa učiteljica. Ko pove, kar si je zamislila, obdrži v eni roki volneno nit, z drugo pa vrže klobčič do poljubnega učenca. On naredi isto in vrže klobčič naslednjemu učencu/naslednji učenki. Nastaja mreža, ki povezuje ljudi različnih kultur, mnenj, prepričanj ipd.</p>
<p>Dodatna navodila in smernice</p>	<p>Opisane dejavnosti trajajo celoten šolski dan, zato so primerne za izvedbo kulturnega dne.</p> <p>Število dejavnosti oz. postaj se lahko doda glede na število skupin učencev.</p>
<p>Viri, učni pripomočki</p>	<p>Listi A4, klobčič volne</p> <p>https://caffescuola.com/sveglia/</p>

SPOZNAVANJE ODDALJENIH JEZIKOV

Jezik(i)	japonščina
Avtor(ji)	Sonja Simonič Puc, OŠ Draga Bajca Vipava
Stopnja	6.–9. razred OŠ
Področje	Spoznavanje oddaljenega jezika in kulture
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo pozitiven odnos in naklonjenost do oddaljenega jezika, • spoznavajo japonski jezik in pisavo, • se seznanijo s posebnostmi japonske kulture.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se naučijo osnovnih komunikacijskih vzorcev v japonščini, • spoznajo japonsko pisavo in pismenke, • spoznavajo japonske navade, tradicije, verstva, kulinariko, umetnost, • pripravijo in izvedejo predstavitev za druge učence v okviru izbirnih predmetov in podaljšanega bivanja, • oblikujejo in izvedejo delavnice na šoli in izven nje (različne prireditve).
Opis dejavnosti	<p>Japonski krožek poteka v obliki interesne dejavnosti, čez celo leto eno uro tedensko, poleg tega pa se izvede še nekaj delavnic, ki potekajo več časa. V začetku šolskega leta učitelj skupaj z učenci oblikuje načrt dela, vsebina se prilagodi njihovim interesom.</p> <p>Učenci v sklopih spoznavajo različna področja japonske kulture in jezika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. JAPONSKI JEZIK: učenci se naučijo osnovnih komunikacijskih vzorcev (se predstaviti, pozdraviti, šteti), spoznajo nekaj osnovnih besed in tvorijo preproste povedi, z japonsko pisavo (katakana) zapisujejo svoja imena, spoznajo tudi hiragano in nekaj pismenk. 2. JAPONSKA KULTURA: učenci spoznajo značilnosti japonske kulture in pripravijo delavnice na izbrane teme: <ul style="list-style-type: none"> • Kulinarika: pri krožku se naučijo pripraviti nekaj japonskih jedi, potem izvedejo delavnice (povezava z izbirnima predmetoma Sodobna priprava hrana in Načini prehranjevanja), šolski dobrodelni sejem, japonsko kosilo za zaposlene na šoli, • Verstva, običaji, tradicije: pri krožku spoznajo različna verstva in verske običaje na Japonskem in pripravijo predstavitev za izbirni predmet Verstva in etika, • Umetnost: pri krožku se naučijo zglobiti različne origamije in pripravijo delavnice za razredno stopnjo ali podaljšano bivanje, preizkusijo se v spretnosti kaligrafije in s svojimi izdelki sodelujejo pri projektu Pišem z roko, pripravijo razstavo v šolski avli in okrasijo »jedilnico« za kosilo za zaposlene.

Opis dejavnosti	3. DODATNE DEJAVNOSTI: učenci pripravijo predstavitve Japonske za pouk v prvi triadi (spoznavanje oddaljenih držav in kultur), junija obišejo prireditel Dan Japonske v Ljubljani, z japonskim veleposlaništvom se dogovorijo za izvedbo delavnice iz njihove ponudbe.
Dodatna navodila in smernice	Izhodišče za izdelavo tovrstnega slovarčka je ugotovitev, da se učenci Vsebinska se vsako leto prilagodi interesom učencev in dejavnostim v šolski okolici. Nekateri učenci krožek obiskujejo več let – ti lahko snov nadgrajujejo (diferenciacija) oziroma delajo kot pomočniki/demonstratorji.
Viri, učni pripomočki	Različne internetne strani za učenje japonsščine, posnetki japonskih otroških pesmic z Youtuba; pribor za kaligrafijo, papir za origami, specifične sestavine za japonske jedi; sodelovanje s katedro za japonologijo in japonskim veleposlaništvom.

Origami (Foto Carolina Garcia Tavizon - Unsplash, Vir: <https://origami.guide/copyright-free-origami-stock-photos/>)

KAJ VEMO O JEZIKU?

Jezik(i)	Različni jeziki kot predmet v kurikulumu (TJ1, TJ2, J2, SJ)
Avtor(ji)	Lucija Čok, Znanstveno-raziskovalno središče Koper
Stopnja	Drugo in tretje triletje OŠ
Področje	Jezikoslovje, splošno o jeziku
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, da je raba jezika (upovedovanje) družbeno dejanje, • razmišljajo o nastanku in razvoju jezika, • spoznajo funkcije jezikov in njihovo rabo, • razvijajo zavedanje, da sta večjezičnost in medkulturnost stvarnost v današnji družbi, • razmišljajo o svojem prvem jeziku in njegovem položaju, • spoznajo značilnosti večjezičnega in večkulturnega prostora.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iščejo v spletnih virih različne informacije o nastanku jezika, o njegovi zgodovini, o jezikovnih družinah in o jezikih danes; • preučijo legendo o nastanku človeškega govora in jezikovnega koda; • spoznajo osnovne jezikovne družine in svoj prvi jezik in prvi jezik svojih sošolcev uvrstijo v ustrezne jezikovne družine; • spoznajo evropske jezike in njihove značilnosti; • spoznajo pomen večjezičnosti in sosedskih jezikov.
Opis dejavnosti	<p>1. Učenci v skupinah sodelujejo v projektnih dejavnostih, v okviru katerih preučijo različne teme, povezane z jeziki (vsaka skupina ima svojo temo). Predlogi tem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • legenda o babilonskem stolpu • osnovne jezikovne družine (s poudarkom na evropskih) • evropski jeziki in njihove osnovne značilnosti • sosedski jeziki in njihova prisotnost v učenčevem okolju <p>2. Učenci v skupinah preučijo spletne vire, povezane z dodeljeno temo, in pripravijo plakat/PPT predstavitev ter kviz za svoje sošolce.</p>
Dodatna navodila in smernice	<p>Opisane dejavnosti trajajo celoten šolski dan, zato so primerne za izvedbo kulturnega dne.</p> <p>Število dejavnosti oz. postaj se lahko doda glede na število skupin učencev.</p>
Viri, učni pripomočki	<p>Svetilnik_ XIII3. Gledališče Koper .</p> <p>https://www.gledalisce-koper.si/wp-content/uploads/2020/04/Svetilnik_XIII3_levo-desno_e.pdf</p>

O jeziku

Človek je družbeno bitje, to pomeni, da se vključuje v skupine, oblikuje povezave in soustvarja skupnosti, ki imajo enake ali podobne interese. Da to lahko počne uporablja sporazumevalno sredstvo – to je jezik. Včasih le enega, tistega, ki ga je po rojstvu najprej uporabil v družini, za uspešno sporazumevanje v družbi pa potrebuje tudi dva ali več jezikov. Večjezičnost je bila že v preteklosti dobrina, na primer Rimljani so bili latinsko-grško dvojezični, danes je znanje več jezikov nuja.

Kolikor nam je znano, se je pračlovek začel sporazumevati z glasovi, ki so postajali vse bolj smiselni, že pred več kot štirideset tisoč leti. Svoje bližnje je opozarjal na nevarnosti, jih vabil k sebi ali jih poučil, kje je najboljši lov ali kje je največ sočnih jagod za nabiranje. Prajezik nam je še danes skrivnost. Vemo pa, da je danes več kot deset tisoč jezikov, ki so v rabi, več kot šest tisoč je opisanih in je njihov besedni zaklad zbran v slovarjih.

Raziskovalci preučujejo najrazličnejše vidike jezikovne rabe in ustvarjanja. Jezik sam sebe opisuje, z njim oblikujemo svoje misli, jih sporočamo drugim in sprejemamo informacije, z njim ustvarjamo književno umetnost. Temu pravimo, da ima jezik več funkcij. Slovenski jezik spada v družino slovenskih jezikov. Njegova vloga je predstavljati državo Slovenijo (državni jezik), v Italiji na primer je lahko manjšinski ali sosedski jezik, v Evropi je tudi eden od triindvajsetih jezikov Evropske unije. Na našem obalnem območju in v Prekmurju, na dvojezičnih območjih naše države je pripadnikom italijanske in madžarske skupnosti slovenščina drugi jezik ali jezik okolja.

Jezik je tudi sredstvo, ki ustvarja, oblikuje in ohranja kulturne vrednote posameznega naroda: književnost, znanost, običaje in navade ter vse umetnosti in človeške izume in dosežke, ki jih opisuje in s tem ohranja v narodni kulturni zakladnici.

SEJEM JEZIKOV

Jezik(i)	Različni jeziki kot predmet v kurikulumu (TJ1, TJ2, J2, SJ)
Avtor(ji)	Silva Bratož, Anja Pirih, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem
Stopnja	Drugo in tretje triletje OŠ
Področje	Družbeno-kulturne značilnosti različnih kultur in jezikov/ozaveščanje o jezikovni raznovrstnosti
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo pozitiven odnos in naklonjenost do drugih jezikov in kultur, ki se odraža tudi v poznavanju stvaritev in dediščine različnih kultur; razvijejo motivacijo za učenje drugih jezikov in širjenju znanja o drugih jezikih, • razvijejo zmožnost rabe celotnega repertoarja jezikov učencev, • prispevajo k razvijanju okolja, ki sprejema in vključuje učence z različnimi jezikovnimi in kulturnimi ozadji.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spoznajo osnovne komunikacijske vzorce in besedišče izbranih drugih jezikov (pozdravi, štetje, jedi, ipd.), • razvijejo spretnost iskanja in ugotavljanja pomembnih informacij o izbranih jezikih in kulturah na spletu z uporabo celotnega jezikovnega repertoarja že znanih jezikov (npr. iskanje preko angleščine ali nemščine), • samostojno oblikujejo nalogo za izvedbo dejavnosti v razredu (npr. kviz v obliki naloge izbirnega tipa).
Opis dejavnosti	<p>PRVI DEL (1 šolska ura):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Učence razdelimo v skupine po tri ali štiri. Vsaka skupina izbere jezik, ki ga bo preučevala. Na spletu poišče informacije o jeziku in z njim povezano kulturo ali kulture. Izlušči pomembne informacije in pripravi izbor tistih, ki jih bo vključila v dejavnost kviz. 2. V skupini se učenci dogovorijo za tipe nalog za kviz, učitelj določi število nalog (v večjih razredih do 3) in učencem nudi podporo pri oblikovanju nalog. 3. Skupine oblikujejo naloge, vključno z morebitnimi dodatnimi materiali, ki jih bodo uporabili v naslednji uri. Pripravijo (npr. iz krompirja) žig, ki bo predstavljal izbrani jezik oz. kulturo.

Opis dejavnosti	<p>DRUGI DEL (1 šolska ura):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Učenci v razredu pripravijo postaje (6-7 postaj) oziroma stojnice za sejem. Posamezna skupina pripravi po lastnih zamislih svojo stojnico z dejavnostmi. Učitelj učencem razdeli liste za nabiranje žigov (npr. v obliki košarice z razdelki za žige). 2. Osnovna dejavnost je sejem, na katerem učenci nabirajo žige, če pravilno rešijo dejavnosti iz kvizov po postajah/stojnicah. Učenci se pri tem izmenjujejo – eden je vselej prisoten na stojnici. 3. Po končani dejavnosti izbere eno od nalog drugih skupin in jo predstavi nekemu izven razreda ter o tem poroča na prihodnji uri.
Dodatna navodila in smernice	<p>Smiselno je predlagati učencem jezike/kulture, katerih predstavniki so tudi učenci v razredu ali šoli.</p> <p>Pri iskanju podatkov na spletu učitelj učencem svetuje, kateri viri so zanesljivi, primerni, uporabni ipd. Če se učenci z iskanjem relevantnih informacij na spletu srečajo prvič, je priporočljivo, da učitelj pripravi uvodno predstavitev na enem primeru.</p>
Viri, učni pripomočki	<p>Računalniška učilnica, tablice ali pametni telefoni</p> <p>Spletni viri: Encyclopaedia Britannica Online, Wikipaedia itd.</p>

Le lingue contano

语言重要

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Les langues comptent

Jezici su bitni

Jeziki štejejo

Gjuhët kanë rëndësi

Los idiomas importan

Languages matter

Jazyky záležitost

Večjezičnost in medkulturnost

JEZIKOVNI VLAK

Jezik(i)	Različni jeziki kot predmet v kurikulumu (TJ1, TJ2, J2, SJ)
Avtor(ji)	Anita Sila, Vrtec Morje, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem Silva Bratož, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem
Stopnja	predšolska stopnja, 1. razred OŠ
Področje	Spoznavanje različnih jezikov in kultur, razvijanje glasovnega zavedanja
Splošni cilji	Otroci: <ul style="list-style-type: none"> • se ozaveščajo o jezikovni in kulturni raznovrstnosti, • razvijajo pozitiven odnos do drugih jezikov in kultur, • razvijajo motivacijo za učenje o drugih jezikih in kulturah, • razvijajo metajezikovne zmožnosti.
Učni cilji	Otroci: <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo različne jezike, • razvijajo glasovno zavedanje drugih jezikov (intonacija, melodija, ritem, rime, glasovi), • primerjajo glasovne in leksikalne značilnosti jezikov, • spoznavajo in primerjajo kulturne značilnosti izbranih držav.
Opis dejavnosti	<p>1. Otroci se z jezikovnim vlakom peljejo na različne destinacije, npr. v glavna mesta sosedskih in drugih držav. Vzgojiteljica izdelava lokomotivo iz kartonskih škatel, otroci pa v vrsti sledijo lokomotivi. Pri tem lahko uporabijo tudi obroče. Na potovanju jih spremlja vlakovodja Mojster Jaka. Otroci med potovanjem pojejo pesem o Mojstru Jaki v jeziku države, v katero potujejo (npr. med potovanjem v Italijo, pojejo pesem Fra Martino).</p> <p>2. Ko prispejo v glavno mesto izbrane države, najprej pozdravijo v jeziku države (npr. v italijanščini Buongiorno). Nato se seznanjajo s kulturnimi značilnostmi države (npr. spoznavajo geografske značilnosti države, modo in oblačila, hrano, znane osebe itd.) in jih primerjajo s tistimi v svoji kulturi.</p>

<p>Opis dejavnosti</p>	<p>3. Dejavnosti so lahko zelo različne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • namizne igre, kot je spomin (npr. za Italijo fotografije znamenitosti: Kolosej, poševni stolp v Pisi, Markov trg itd.), • izštevanke (npr. za italijanščino “Am blim blome, succo di limone, succo d’arancia, uh che mal di pancia.”) • gibalne in rajalne igre (npr. za italijanščino Giro giro tondo), • pogovor o podobnostih in razlikah med kulturnimi značilnostmi (npr. prehranjevalne navade), • primerjanje geografskih značilnosti (otroci s svinčnikom sledijo obrisu države, pobarvajo zastavo, ipd.) • primerjanje jezikovnih značilnosti (npr. da so nekatere besede v različnih jezikih enake (npr. pica), da imamo lažne prijatelje (npr. »camera« v italijanščini pomeni tudi soba)). <p>4. Otroci lahko ob naslednjem srečanju del potovanja ali v celoti ponovijo, lahko pa gredo v drugo državo. Priporočljivo je, da tudi otroke spodbudimo, da sami predlagajo destinacijo in na tak način skupaj z učiteljico/vzgojiteljico soustvarjajo potovanje z jezikovnim vlakom.</p>
<p>Dodatna navodila in smernice</p>	<p>Pri izbiri destinacij (držav) je smiselno izbrati tiste države, iz katerih prihajajo otroci v skupini. Na ta način zagotovimo, da se otroci, ki pridejo v vrtec na novo iz drugega jezikovnega in kulturnega okolja, počutijo varne in sprejete.</p> <p>Ljudska pesem Mojster Jaka je na voljo v številnih različnih jezikih. Deluje kot podpora za spoznavanje jezikov, saj otroci skozi že znano melodijo lažje sledijo besedilu pesmi v drugih jezikih.</p> <p>S spodbujanjem otrok, da sami izberejo destinacijo, omogočamo večjo participacijo otrok v učnem procesu.</p>
<p>Viri, učni pripomočki</p>	<p>Avdio in video posnetki na spletu, kartonske škatle za izdelavo vlaka, lutka Mojster Jaka s kapo vlakovodje ali drugimi pripomočki (npr. potni list, kovček za različne predmete, ki so povezani z določeno državo itd.).</p>
<p>Pripombe k dejavnosti, priporočene izboljšave</p>	<p>Te dejavnosti so odlična priložnost za sproščanje otrokovih bojzani pred izražanjem v lastnem jeziku in strahu pred tujimi/drugimi jeziki tako v vrtcu kot v prvem razredu osnovne šole. Na ta način otroci krepijo tudi samozavest in samozaupanje. Klima v skupini je bolj sproščena in tako podpira socialno vključenost vseh otrok.</p>

SPOZNAVANJE JEZIKOV MALO DRUGAČE

Jezik(i)	Primer: italijanščina
Avtor(ji)	Martina Leskovec, OŠ 8 talcev Logatec
Stopnja	Prvo triletje OŠ
Področje	Ozaveščanje jezikovne in kulturne raznovrstnosti
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, da smo si ljudje in tudi otroci po svetu v marsičem podobni in v marsičem tudi različni, • spoznajo pestrost jezikov v EU in po svetu, • spoznajo sosednje države, • spoznajo in opišejo značilnosti različnih vrst jezikov, • spoznavaajo tuje jezike in razloge za njihovo učenje.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo domišljijo z ugibanjem vsebine pesmi v neznanem jeziku, • razvijajo pozitivna stališča do tujih jezikov, • znajo pozdraviti v tujem jeziku, • spoznajo nekaj osnovnih izrazov v tujem jeziku, • prepoznajo določen jezik med drugimi jeziki, • opišejo svoje dojemanje razlik med slovenščino in drugim evropskim jezikom.
Opis dejavnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Učenci po skupinah izdelajo plakat, na katerega zapišejo vse, kar o jeziku ki ga obravnavamo (italijanščini), vedo. Napišejo tudi, kaj vedo o državi, v kateri govorijo ta jezik. Po koncu dejavnosti, skupine poročajo in si izmenjajo informacije, ki so jih poznale. 2. Na internetu si ogledamo državo, v kateri govorijo ta jezik (Italijo), državo poiščemo na zemljevidu Evrope. Povemo, da je to naša sosednja država. 3. Gledanje in poslušanje posnetka pesmice »Non lo faccio più« (Saj ne bom več) preko povezave: https://www.youtube.com/watch?v=KZyshh9dseQ 4. Zberemo vtise o poslušanem. Iščemo ideje, o čem govori pesmica. Pustimo učencem, da razmišljajo po svoje in razvijajo domišljijo. 5. Ponovno poslušanje z nalogo: Ali prepoznaš v pesmici kakšno besedo? 6. Učenci nizajo besede, ki so jih prepoznali. Zapišemo jih na tablo. Preko slovarja preverimo, kaj pomenijo. Učitelj si pomaga tudi s prevodom pesmice v angleščino na povezavi: https://lyricstranslate.com/en/non-lo-faccio-pi%C3%B9-i-wont-do-it-anymore.html 7. Ponovno poslušanje z nalogo: Katere besede si še slišal, čeprav ne veš, kaj pomenijo?

Opis dejavnosti	<p>8. Učenci zopet nizajo besede, ki so jih slišali, ki jih znajo ponoviti, čeprav ne poznajo pomena. Pomagamo jim poiskati pomen s pomočjo slovarja in prevoda pesmice.</p> <p>9. O čem govori pesmica? Učence izzovemo, da zapišejo svoje ideje. Primerjamo jih med seboj. Prevoda pesmice jim še ne predstavimo. Svoje ideje lahko tudi ilustrirajo. Dovolimo jim, da razmišljajo sami.</p> <p>10. Naučimo se pozdraviti v italijanščini in se predstaviti.</p> <p>11. Učenci si ob pesmici izmislijo tudi gibe. Zaplešejo. Besede, ki se večkrat ponovijo, in so izrazitejše, sem med plesom naučijo tudi zapeti, npr. »pero ... pero«.</p> <p>12. Proti koncu si ogledamo posnetek s podnapisi https://www.youtube.com/watch?v=ro3sTebeBw8 in delček izvajamo kot karaoke.</p> <p>13. Učencem predstavimo prevod besedila (ni nujno) in primerjamo njihova spoznanja s pravilnimi.</p>
Dodatna navodila in smernice	<p>Učenci ob neznanem jeziku (ne zgolj angleščini), ob neznanem besedilu zmorejo razvijati motivacijo za učenje jezika z njim primerno obravnavo vsebin. Pomembno je, da v njih budimo radovednost, igrivost in jim ne ponudimo takoj razlage, prevoda. Pri spoznavanju jezika lahko vključujemo različna področja (glasbo, jezik, spoznavanje okolja, likovno področje, gibanje) in s tem budimo interes za kasnejše aktivno učenje novih jezikov.</p> <p>Dejavnost izvajamo v dveh šolskih urah.</p> <p>Učitelj lahko dejavnost vodi, ne da bi sam obvladal Italijanščino. Prej si le priskrbi ustrezen prevod, lahko v angleščini in se tudi sam nauči osnovno besedišče (se predstavi, pozdrave).</p>
Viri, učni pripomočki	<ul style="list-style-type: none"> • Wikipedia • Google Earth ali Google zemljevidi • https://www.youtube.com/watch?v=KZyshh9dseQ • https://lyricstranslate.com/en/non-lo-faccio-pi%C3%B9-i-wont-do-it-anymore.html • https://www.youtube.com/watch?v=ro3sTebeBw8 <p>Pripomočki: IKT s projektorjem, plakatni listi, pisala</p>

RECEPTI SVETA

Jezik(i)	Angleški jezik kot TJ1, J1 učencev: italijanski, slovenski, makedonski, ruski, madžarski jezik
Avtor(ji)	Jadranka Mittendorfer, OŠ Dante Alighieri Izola
Stopnja	7. razred OŠ
Področje	Spoznavanje različnih jezikov in kultur
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo pozitiven odnos in naklonjenost do drugih jezikov in kultur, ki se odraža tudi v poznavanju stvaritev in dediščine različnih kultur (kulinarike), • razvijejo motivacijo za učenje drugih jezikov in širjenju znanja o drugih jezikih, • prispevajo k razvijanju okolja, ki sprejema in vključuje učence z različnimi jezikovnimi in kulturnimi ozadji, • razvijajo sposobnost izkustvenega učenja (learning by doing).
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • napišejo recept v angleškem jeziku, • izdelajo posnetek in ga opremijo s podnapisi v angleščini, • napišejo komentar v angleščini.
Opis dejavnosti	<p>PREDZNAVANJE: Učenci pri poglavju o prehrani spoznavajo jedi, tipične za angleško govoreče države. Spoznavajo recepte, postopke priprave jedi in sestavine in s tem povezano izrazoslovje.</p> <p>DEJAVNOST: Njihova naloga je skuhati jed, ki predstavlja kulturno okolje, iz katerega izhajajo, ali jed, ki jo radi pripravljajo v svoji družini, ter predstaviti njeno pripravo. Pripravo jedi posnamejo in s pomočjo orodja moviemaker izdelajo filmček. Med kuhanjem v svojem maternem jeziku opišejo postopek. Filmček po želji opremijo s podnapisi v angleščini in mu dodajo recept v angleškem jeziku. Posnetke naložijo v spletno učilnico, kjer si jih ogledajo tudi drugi učenci. Vsak učenec izbere filmček, ki mu/ji je najljubši in napiše komentar v angleščini. Komentar odda v spletno učilnico. Primer kolaža iz filmčkov učencev: http://dante-alighieri.si/notizie-scuola-elementare/330-ricette-dal-mondo</p>
Dodatna navodila in smernice	<p>Dejavnost je primerna tudi za izobraževanje na daljavo.</p> <p>Če se učenci z izdelavo posnetkov in podnapisov srečajo prvič, je priporočljivo, da učitelj pripravi uvodno predstavitev ali učencem posreduje povezave do video tutorialov za izdelavo filmčka.</p>

**Viri, učni
pripomočki**

Pametni telefon, tablica ali računalnik; spletna orodja za izdelavo filmčkov
(moviemaker)

Panettone (vir: Di N i c o l a from Fiumicino (Rome), Italy - Panettone - Nicolettone 2017 - IMG_7085, CC BY 2.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=54313476>).

DOMAČE BRANJE V VEČ JEZIKIH

Jezik(i)	Tuji jeziki na šoli
Avtor(ji)	Nataša Ujčič, Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna
Stopnja	Od 1. do 3. letnika SGLŠ različnih usmeritev
Področje	Literarna vzgoja
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ob sprejemanju umetnostnih besedil ohranjajo in razvijajo osebne, kulturne ter družbene vrednote, • razvijajo pozitivna stališča do umetnostnih besedil in tujih jezikov.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo umetnostno besedilo v slovenskem in tujih jezikih, • literarno delo povežejo z aktualnim družbenim in zgodovinskim obdobjem, • izražajo svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje umetnostnega besedila.
Opis dejavnosti	<p>1. DEJAVNOST V 1. LETNIKU: dijaki obravnavajo Ibsnovo Noro. Najprej preberejo obnovo besedila in nato še okoliščine nastanka ter delo povežejo z aktualnim družbenim in zgodovinskim obdobjem. Dijaki si ogledajo odlomek iz gledališke postavitve slovenskega gledališča, potem pa tudi ekranizacijo/film/gledališko predstavo, posnete tujih jezikih – prosto dostopno na kanalih – po lastni izbiri. Nato napišejo poročilo o ogledu in doživetem in opišejo svoje razmišljanje ob izbranem odlomku – iz berila, filma, gledališke predstave ipd. (izpostavitve teze itd.)</p> <p>2. DEJAVNOST V 2. LETNIKU: dijaki obravnavajo Defoejevega Robinsona Crusoa. Najprej preberejo obnovo besedila in nato še okoliščine nastanka ter delo povežejo z aktualnim družbenim in zgodovinskim obdobjem. Preberejo tudi odlomek v berilu in o njem razmislijo. Nato si ogledajo ekranizacijo/film v tujem jeziku in v njem poiščejo odlomke iz dela, ki so jih prebrali. Prebrani odlomek tako povežejo z odlomkom iz filma in razmišljajo o motivih in idejah, ter izražajo lastno mnenje o prvinah.</p>
Dodatna navodila in smernice	<p>V času šolanja na daljavo in omejenih možnosti obiska knjižnice, gledališča ipd. je bilo treba prilagoditi način dela in iskati nove rešitve. Povezati smo želeli cilje, ki naj bi jih dijaki dosegli pri pouku slovenščine, z drugimi, tudi s cilji projekta Jeziki štejejo. Poleg tega smo poskušali oblikovati tako obravnavo književnega dela, da bi bila izvedljiva v domačem okolju, zanimiva, drugačna, dijaki pa bi bili pri tem aktivni in bi si znotraj naloge sami izbirali načine dela. Zato smo obravnavo tretjega domačega branja povezali z maternim jezikom dijakov priseljencev oziroma poglobljali znanje tujih jezikov dijakov s slovenščino kot maternim jezikom.</p>

Viri, učni pripomočki

Različna umetnostna besedila

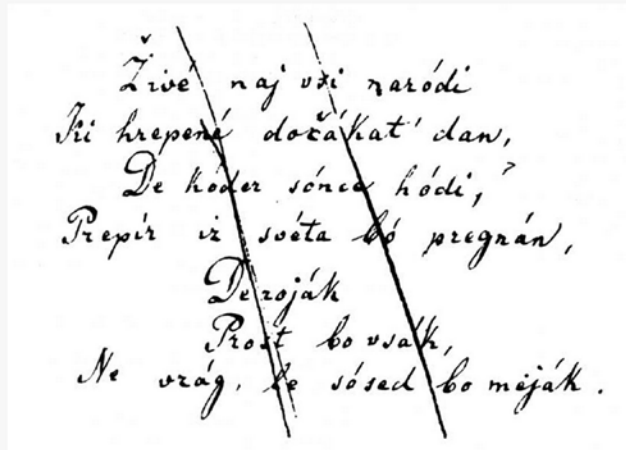
Pripombe k dejavnosti, priporočene izboljšave

V drugem letniku lahko obravnavamo tudi Prešernovo Zdravljico v različnih jezikih (<https://www.adriatika.com/sl/zdravljica-prevedena-v-26-jezikov/>), ki jih dijaki primerjajo med seboj.

Lokacija: [Domov](#) » Zdravljica prevedena v 26 jezikov

Zdravljica prevedena v 26 jezikov

Ste vedeli, da je Zdravljica prevedena v kar 26 jezikov? Ob 170-letnici nastanka Zdravljice je izšla tudi žepnica z naslovom Zdravljica in njena pot v svet.

In kako se slovenska himna sliši v drugih jezikih?

France Prešeren: Pohárköszöntő (magyaroszlán)

Éljenek mind a népek,
kik várják a nagy napot,
mely a földkerekségnek
hoz békésebb virradatot?
Mennyi rab
lesz szabad
és jó szomszéd a nap alatt!
Prevod: Tándori Dezső

Zdravljica, prevedena v različne jezike (vir: posnetek zaslona, <https://www.adriatika.com/sl/zdravljica-prevedena-v-26-jezikov/>).

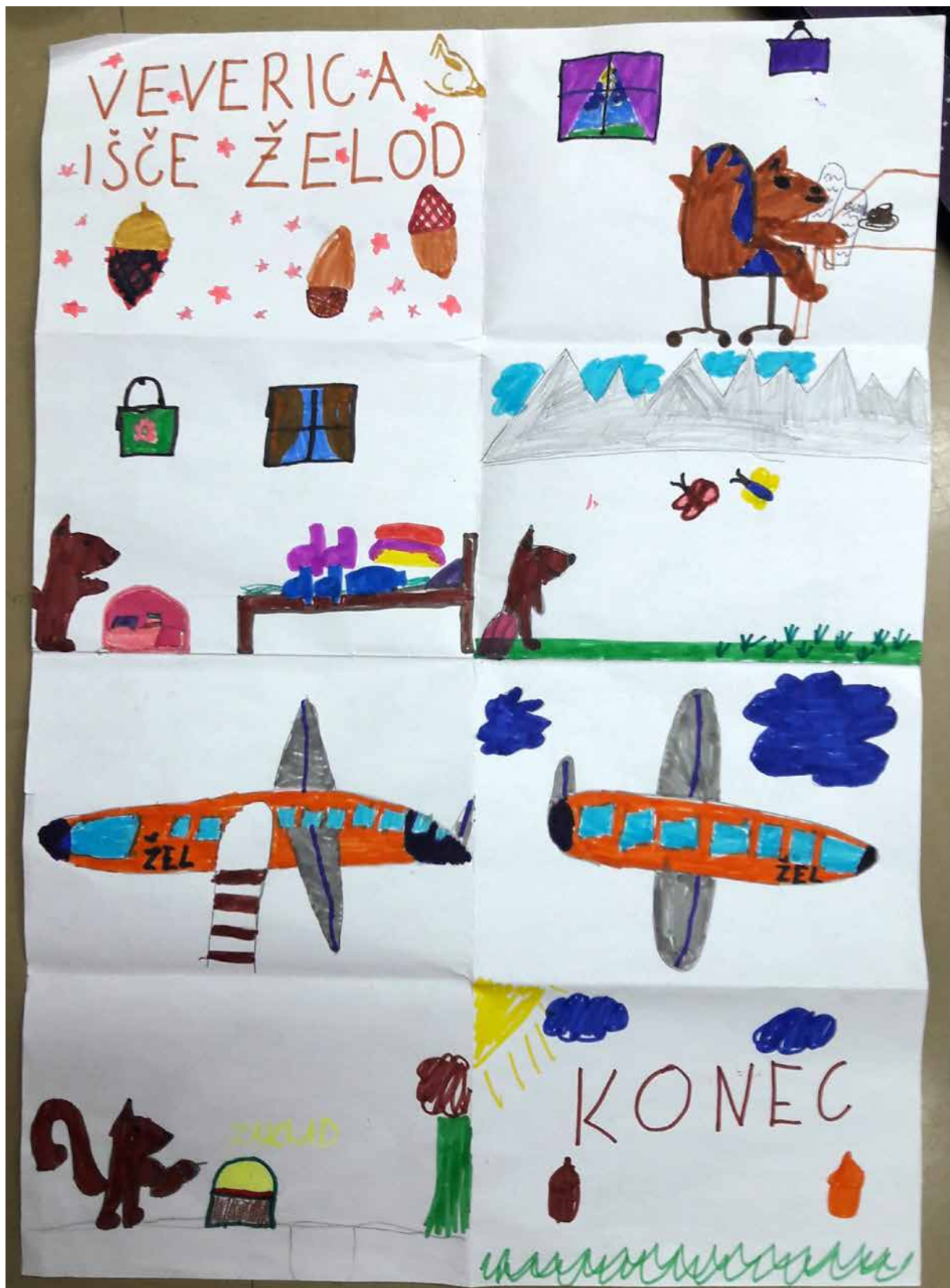
LJUDSKE PRIPOVEDKE RAZLIČNIH NARODOV

Jezik(i)	Različni jeziki kot predmet v kurikulumu (TJ1, TJ2, J2, SJ) ⁶
Avtor(ji)	Lucija Čok, Znanstveno-raziskovalno središče Koper
Stopnja	Drugo in tretje triletje OŠ
Področje	Ohranjanje kulturne dediščine, ljudska književnost
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo bogastvo ljudske književnosti različnih narodov, • primerjajo pripovedno bogastvo v književni in ljudski zakladnici narodov, • primerjajo tuje pripovedništvo s slovenskim/pripovedništvom lastnega naroda, • spoznavajo znane avtorje pripovedk in pravljic.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • berejo pripovedke različnih narodov v jeziku, ki se ga učijo, • pod vodstvom učitelja pripoved analizirajo in povzamejo njeno bistvo, • ustno in pisno sporočajo o prebranem, • usvajajo nove besede in jih uporabljajo v stavkih/povzetku besedila, • spoznavajo ustrezno rabo glagolskega časa v pripovedništvu, • napišejo svojo pripovedko.
Opis dejavnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Učenci v skupinah analizirajo znano pravljico na osnovi izbranih Proppovih funkcij. Te so navedene spodaj. 2. Učenci v skupinah oblikujejo svoje pripovedke, pri čemer sledijo korakom, ki jih predlaga Propp. 3. Skupine pripovedujejo svoje pripovedke v razredu. 4. Vsak učenec napiše svojo pripovedko na osnovi funkcij, ki si jih izbere.
Dodatna navodila in smernice	<p>Ljudska pravljica in pripovedka v tujem jeziku je po svojem besedju in slovnični strukturi primerna za učence, ki so dosegli stopnjo jezikovnega znanja A2 po SEJO⁷, vendar lahko pravljичno vsebino priredimo za nižjo (A1) stopnjo s povzemanjem originalne pripovedi, ilustracijami in igro (Proppove karte). Na stopnji A2 učenci prosto pripovedujejo prebrano ali drugo vsebino, ki jo poznajo iz zakladnice pripovedništva v svojem / prvem jeziku.</p>

6 Legenda kratic: TJ – tuji jezik, J2 drugi jezik, SJ sosedski jezik

7 SEJO: Skupni evropski referenčni okvir za jezike; <https://europass.cedefop.europa.eu/sl/resources/european-language-levels-cefr>.

<p>Dodatna navodila in smernice</p>	<p>Primer izbrane pripovedke je najbolje izbirati tako, da je pravljico ali pripoved lahko brati tudi v originalu. Na primer Wildove bomo izbrali pri pouku angleščine, Calvinove za italijanščino, Peraultove za francoščino. Vladimir Propp, ruski strukturalist je poznan po posebnem pristopu k pripovedovanju pravljic na osnovi funkcij (Proppove funkcije). Funkcije je izluščil iz zaporedja pripovedi najbolj slavnih evropskih pravljic. Teh je sicer 31, vendar jih bomo izbrali le nekaj, le najpomembnejše.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Junak odide od doma. 2. Izve za prepoved. 3. Kršitev prepovedi. 4. Pojavi se sovražnik / lažni junak. 5. Junak nasede prevvari. 6. Lažni junak prizadene ali škoduje enemu od družinskih članov. 7. Junak izve za nesrečo. 8. Junak se kot žrtev odloči za upor. 9. Junak prejme čudežno sredstvo. 10. Junak je pred preizkušnjo. 11. Junak preстане preizkušnjo. 12. Junak in lažni junak se spopadeta. 13. Lažni junak je premagan. 14. Junak se vrne domov. 15. Junaka zasledujejo. 16. Junak se reši zasledovanja. 17. Junak prispe domov ali v drugo deželo, ne da bi ga prepoznali. 18. Junaku naložijo težko nalogo. 19. Naloga je rešena. 20. Junaka prepoznajo po znamenju ali rešitvi težke naloge. 21. Lažnega junaka razkrinkajo in kaznujejo. 22. Junak se poroči z izvoljenko in vlada ljudstvu / živi svoje sanje.
<p>Viri, učni pripomočki</p>	<p>Izbrane pravljice znanih avtorjev iz svetovne zakladnice (pravljice bratov Grimm, Peraulta, Andersena, Hoffmanna, Calvina, Proppa in drugih). Oglede izbrane pripovedke na internetnem viru, branje originalnih knjižnih izdaj.</p> <p>Primeri Proppovih kart: https://www.pinterest.it/pin/135671007508956986/</p> <p>Priporočena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilc, A. (2001) Najlepše pravljice 1 in Ilc, A. (2009). Najlepše pravljice II. Ljubljana, Mladinska knjiga. • Blažič, M. (2005): Morfologija pravljice: Vladimir Propp. Studia humanitatis. Ljubljana.
<p>Pripombe k dejavnosti, priporočene izboljšave</p>	<p>Poleg prostega pripovedovanja znanih pravljic lahko pripravimo lističe s funkcijami, ki jih učenci potegnejo iz nabora, ugotovijo priporočeni vrstni red ali ga preuredijo po lastni volji. Ustrezno stopnji in predznanju mlajših učencev pripravimo kupček kart z ilustriranimi funkcijami. Izberemo jih toliko in takšne, ki bodo služile kot osnova za pravljico. Učenci potegnejo po eno karto, kdor ima prvo funkcijo (Junak odide od doma), lahko začne. Če je nima nihče, vlečejo ponovno vsak po eno karto, dokler nekdo ne dobi prve funkcije in začne pripovedovati. Nadaljujemo s pripovedovanjem po funkcijah, ki jih lahko v predvidenem zaporedju tudi zapišemo na tablo. Če tisti, ki je na vrsti, nima ustrezne funkcije, potegne novo karto. Zmaga tisti, ki prvi ostane brez kart. Ostali nadaljujejo, dokler se pravljica ne konča (Junak živi svoje sanje / se poroči / zavlada itd...).</p>

Ljudske pripovedke različnih narodov - Veverica išče želod

BRALNA ZNAČKA ZA PRISELJENCE

Jezik(i)	Slovenski, materinščine priseljenih učencev
Avtor(ji)	Urška Peršin Mazi, OŠ 8 talcev Logatec
Stopnja	prvo triletje OŠ
Področje	Učenje slovenskega jezika, negovanje maternega jezika, ohranjanje kulturne dediščine
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke, katerih materni jezik ni slovenščina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo slovensko izročilo, • negujejo materni jezik, • razvijajo pozitivna stališča do branja skozi branje v družini, • razvijajo veščine pripovedovanja in nastopanja, • pridobivajo večji občutek vključenosti. <p>Slovenski učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo kulturno izročilo drugih narodov.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke, katerih materni jezik ni slovenščina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usvajajo slovenski jezik, • utrjujejo in širijo slovensko besedišče, • negujejo svoj materni jezik, • razvijajo zmožnost pripovedovanja v slovenskem jeziku. <p>Slovenski učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo tuje jezike in pravljice drugih narodov, • primerjajo slovenske ljudske pravljice s pravljicami drugih narodov.
Opis dejavnosti	<p>Da bi tudi učenci, ki šele usvajajo slovenščino, lahko opravili bralno značko, prilagodimo nekaj pravljic: prilagodimo besedišče, pripovedni čas in obliko besedila. Na uvodni strani ima vsaka knjiga v slovenščini in otrokovi materinščini pojasnila, kako naj se lotijo branja, kako naj se otrok pripravi na poročanje v šoli, čemu služi slovarček na koncu in kaj od otroka v šoli glede bralne značke pričakujemo.</p> <p>PRIPRAVA OTROKA NA BRALNO ZNAČKO</p> <p>Učiteljica ali knjižničarka otroku pojasni, kaj je bralna značka in kaj mora zanj opraviti. Predstavi mu prilagojene knjige, mu pojasni, kako so zgrajene in kako naj se doma lotijo branja. Navodila so tudi v uvodu knjig.</p>

Opis dejavnosti

DELO DOMA

1. Starši otroku pravljico najprej preberejo v njegovi materinščini, da spozna zgodbo. Če otrok že dobro bere, lahko bere sam.
2. Isto zgodbo preberejo še v slovenščini. To naj naredijo večkrat. Preberejo naj celotno zgodbo od začetka do konca in tudi po delih, tako da berejo po stavkih ali straneh v obeh jezikih vzporedno.
3. Otrok naj začne z obnavljanjem zgodbe v slovenščini. Bolj jezikovno spretni jo lahko obnovijo v celoti, drugi po delih.
4. Otrok naj uri pripovedovanje zgodbe, da bo v šoli o prebranem lahko poročal učiteljici.
5. Jezikovno spretnejšim so namenjeni slovarčki na koncu knjig, ki še razširijo besedišče otrok in staršev z besedami, ki se navezujejo na besedišče pravljice in so povezane z vsakdanom.

V ŠOLI

Otrok učiteljici ali knjižničarki pove zgodbo, ki jo je prebral, ali so mu jo prebrali starši. Pri tem naj si pomaga z ilustracijami v knjigi, lastnimi ilustracijami, plakatom ali podobnimi pomagali. Učiteljica naj sledi pripovedi tudi v otrokovi materinščini, da mu lahko pomaga pri besedišču. Naj ne bo narobe, če otrok v pripoved vpleta besede svoje materinščine. Učiteljica naj ga kljub temu spodbuja k pripovedovanju in mu da vedeti, da so vsi jeziki enakovredni.

Če je otrok že dovolj jezikovno spreten, se učiteljica z njim o knjigi tudi pogovori. Lahko tudi preveri besedišče iz slovarčka, vendar je slovarček namenjen le pomoči pri širjenju besedišča, ni pa kriterij za opravljeno nalogo.

Otrok lahko celotno poročanje o prebranem opravi tudi v svoji materinščini, kar je za ostale otroke lahko silno zanimivo, zlasti pa jih obogati.

Dodatna navodila in smernice

Za prilagajanje izberemo kratke pravljice z enostavno zgodbo. Dobro je, da se v zgodbi stvari ponavljajo (enaka dejavnost se ponavlja iz dneva v dan, iste dejavnosti opravlja več različnih živali ipd.) Prilagodimo jih za nižjo jezikovno raven začetnikov. Uporabimo sedanjí čas pripovedovanja, ker naj bi jezik začeli usvajati v sedanosti. Namesto arhaičnih izrazov v originalnih pravljičah uporabimo sodobne izraze (lonček namesto piskrček, denar namesto novc ipd.), s katerimi se otroci srečujejo v vsakdanjem življenju. Zgodba naj stavek za stavkom teče vzporedno v dveh jezikih, na levi strani v slovenščini, na desni v otrokovi materinščini (seveda lahko tudi obratno).

Otroci tujci (priseljenci ali begunci) v prvih letih šolanja pri nas običajno ne opravijo bralne značke, čeprav jo v prvih nekaj razredih ostali učenci opravijo praktično vsi. Do tega pride iz razumljivih razlogov. Slovenščine ne govorijo ali vsaj ne tako dobro, da bi samostojno brali originalna besedila. Učencem, ki še ne berejo, ne morejo brati niti njihove matere, saj običajno slovensko sploh ne znajo, niti po nekaj letih bivanja v Sloveniji. Knjige z originalnimi besedili so za govorce na začetni stopnji učenja jezika besedilno in slogovno prezahtevne.

Zaradi avtorskih pravic je najlažje izbrati ljudske pravljice ali besedila, ki so jim avtorske pravice potekle.

<p>Dodatna navodila in smernice</p>	<p>Za lažje branje naj bo besedilo posebej oblikovano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na vsaki strani zelo malo besedila, • velik razmik med vrsticam, • velikost črk vsaj 16, • enostavna oblika črk (Arial, Verdana, Calibri ipd.). <p>Knjigo oblikujemo tako, da je na levih straneh slovensko besedilo, na desnih pa isto besedilo v tujem jeziku. Strani sta seveda lahko tudi zamenjani.</p> <p>Priporočljivo je barvno označiti isto besedo v slovenskem in tujem jeziku.</p> <p>Tiskamo na format A3 in liste prepognemo, da dobimo knjigo formata A4.</p>
<p>Viri, učni pripomočki</p>	<p>Ljudske in klasične pravljice kot predloga za priredbo</p> <p>Orodje Word</p> <p>Listi formata A3</p> <p>Barvni tiskalnik</p> <p>Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah. UL RS, št. 16/07, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP in 59/19), dostopno na: http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO403</p>
<p>Pripombe k dejavnosti, priporočene izboljšave</p>	<p>S prevodi so običajno težave, če na šoli ni zaposlenih naravnih govorcev. Ker moramo paziti na pravilnost jezika, prevodi učencev, ki že govorijo slovensko, niso primerni, saj običajno ne obvladajo svoje materinščine na dovolj visoki ravni. Po dosedanjih izkušnjah pomoči in odziva s strani narodnih skupnosti in veleposlaništev pri tem ni.</p>

Le lingue contano

语言重要

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Les langues comptent

Jezici su bitni

Jeziki štejejo

Gjuhët kanë rëndësi

Los idiomas importan

Languages matter

Jazyky záležitost

Inovativni pristopi

ČILIL: UČIMO SE O GOSPODARSTVU SKOZI ITALIJANŠČINO

Jezik(i)	Slovenščina, Tj2 - italijanščina
Avtor(ji)	Nastja Valentinčič Al Bukhari, Erika Ferfolja Vidič, Šolski center Nova Gorica, Srednja ekonomska in trgovska šola
Stopnja	Srednje strokovno izobraževanje, program Ekonomski tehnik, 4. letnik
Področje	Sodelovalno načrtovanje pouka in timsko poučevanje italijanščine (Tj2) in strokovnega predmeta Gospodarstvo za uporabo tujega jezika kot strokovnega jezika
Splošni cilji	<p>Dijaki in dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo medkulturno zmožnost s spoznavanjem izbrane teme na področju gospodarstva, • razvijajo pozitiven odnos in naklonjenost do drugih jezikov in kultur, ki se odraža tudi v poznavanju gospodarskih vprašanj določenega okolja, • razvijajo zmožnosti izražanja lastnega mnenja v tujem jeziku, • razvijajo kritično mišljenje in argumentiranje o izbrani temi, • skupaj z učitelji razvijajo digitalne kompetence.
Učni cilji	<p>Dijaki in dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prek tujega jezika nadgradijo in poglobijo znanje iz gospodarstva na izbrano temo (vprašanje zaposlovanja sezonskih delavcev v Italiji pri multinacionalni korporaciji Amazon preko prekarnih agencij), • usvajajo strokovno terminologijo v italijanskem jeziku (na primeru multinacionalne spletne trgovine Amazon primerjajo pogoje dela s prekarnimi agencijami v Sloveniji, spoznajo pozitivne in negativne vplive multinacionalnih spletnih trgovin), • razvijajo zmožnosti slušnega razumevanja videoposnetkov, • razvijajo zmožnosti izražanja lastnega mnenja v tujem jeziku v povezavi s problematiko prekarnih zaposlitev, • razvijajo zmožnosti kritičnega vrednotenja spletnih objav na družabnih omrežjih, • znajo uporabiti nove spletne platforme npr. Sutori (forum, spletni kvizi, blog), • razvijajo pisne sporazumevalne zmožnosti (objava na forumu upoštevajoč spletni bonton), • na podlagi povratnih informacij učiteljev izboljšajo svoje pisne izdelke.

Opis dejavnosti

Italijanščina kot strokovni jezik je v zadnjem letniku programa ekonomski tehnik del odprtega kurikula, vsebine so prilagojene ekonomskim temam, saj se pri italijanščini na poklicni maturi preverja tudi znanje strokovnih vsebin. Pri izboru vsebin za timsko poučevanje učitelja izbereta teme, ki poglobljajo in nadgrajujejo znanje, pridobljeno ločeno pri posameznem predmetu. Učitelja, ki timsko poučujeta na osnovi medpredmetnih povezav, naj načrtujeta dejavnosti dijakov za celoten vsebinski sklop za več ur, pri tem pa upoštevata:

1. izbor avtentičnega besedila v TJ in prilagoditev jezika nivoju znanja dijakov,
2. izbor metod in načinov dela pri pouku ter po možnosti vključevanje digitalnih orodij,
3. priprava scenarija za posamezno učno uro: pomembno je določiti vstopne posameznega učitelja, da poskrbita za tekočo interakcijo,
4. glede uporabe digitalnih orodij, naj se dijaki seznanijo in začnejo uporabljati posamezno orodje postopoma (npr. Sutori za oddajo domačih nalog, kopiranje drugih vsebin, spletni kviz za preverjanje znanja),
5. izbor ustreznega spletnega portala (spletni portal Sutori dijaku omogoča pridobitev avtomatične povratne informacije o aktivnosti, pravilnosti reševanja, učitelju pa omogoča vpogled v celotno statistiko aktivnosti posameznega dijaka, kot so komentarji dijaka, pravilnost rešitve za posamezno nalogo ipd.).

PRIMER IZBRANE TEME:

Izbrana tema s področja gospodarstva: ekonomske značilnosti prebivalstva, s poudarkom na problematiki brezposelnosti ter zaposlovanje preko prekarnih agencij.

Italijanščina kot strokovni jezik: vsebinski sklop – »L'azienda«, s poudarkom na osebni izkaznici podjetja, organizacijski strukturi in tipu gospodarske družbe, na ekonomskih aktivnostih, možnosti zaposlovanja, pogojih dela.

Dijaki poslušajo, berejo izbrana besedila, gledajo videoposnetke, rešujejo kvize, analizirajo in raziskujejo družabna omrežja, kritično izberejo informacije o obravnavani temi.

Predlagana dejavnost obsega šest ur pouka, za podrobnejši opis obiščite: <https://www.jeziki-stejejo.si/clil-timsko-poucevanje-strokovnega-predmeta-in-italijanscine/>.

Dodatna navodila in smernice

Za učinkovito in kakovostno timsko poučevanje je potrebno zagotoviti :

- komplementarnost in kompatibilnost učiteljev v poučevalnih timih, usklajenost med poučevanjem v vseh fazah in elementih učnega procesa,
- spontano in neopazno izmenjevanje vodilne vloge timskih učiteljev med učno uro, tekočo medsebojno komunikacijo, ki poteka predvsem neverbalno,
- nenehno spodbujanje dijakov k aktivnemu sodelovanju, ki ima hkrati tudi funkcijo preverjanja učnih rezultatov (tj. pomemben vir povratnih informacij učiteljem o tem, kako dijaki snov razumejo, v zvezi z njo razmišljajo idr.), in sicer tako z neposrednim nagovarjanjem (vprašanja in odgovori) kot s problemsko zastavljenimi učnimi nalogami (reševanje različnih tipov nalog na spletnih portalih ipd.);
- možnost dijakov za vsebinsko in časovno smiselno povezano komunikacijo v slovenskem (tj. učnem) in v tujem jeziku (TJ2) v okviru iste učne enote.

Pomembna je doslednost učiteljev pri sporazumevanju z dijaki le v enem ali drugem jeziku, kar ima za dijake dodano vrednost v več pogledih:

- sočasnost rabe dveh jezikov (npr. pogovor ene učiteljice z dijaki v slovenščini in sočasno izdvajanje pomembnih pojmov v italijanščini, ki jih je druga zapisala na tablo ipd.) in neposredna zaporednost obeh jezikov (npr. obravnava iste učne vsebine v slovenščini in takoj zatem v italijanščini ali obratno) spodbuja kognitivno zahtevnost učne situacije, saj vzporednost in izmenična menjava kulturnih, miselnih in jezikovnih vzorcev na vsebinskem in jezikovnem področju spodbujata razmišljanje na višjih kognitivnih ravneh,
- vezava določene vsebine na isto osebo/učitelja tako v predmetnem kot v jezikovnem pogledu dijakom v kompleksni učni situaciji ponuja strukturo, ki jim pomaga razvijati interdisciplinarno razmišljanje,
- miselna operacija primerjanja je lahko učinkovita kot učna strategija.

Viri, učni pripomočki

<https://www.ilsole24ore.com/art/la-rete-amazon-italia-5600-addetti-23-centri-2020-altri-quattro-siti--ABeaMlnB>

<https://www.youtube.com/watch?v=0lSTGYXBihk>

https://www.youtube.com/watch?v=n8asEbb_DcY&ab_channel=La7Attualit%C3%A0

<https://www.ticonsiglio.com/assunzioni-amazon-posti-lavoro/>

<http://www.senzatregua.it/2020/03/18/amazon-crime-fatturati-aumento-lavoratori-senza-guanti-mascherine/>

spletni portal Sutori

Pripombe k dejavnosti, priporočene izboljšave

V novem šolskem letu bomo obravnavano vsebino nadgradili z aktualnimi dogajanji v Amazonu, ki skuša s promocijskih oglasov prikazati dobre možnosti zaposlovanja starejših delavcev v podjetju. Oglas se od avgusta 2020 dnevno predvaja na različnih televizijskih kanalih v Italiji.

PRIPOVEDOVANJE ZGODB V RAZLIČNIH JEZIKIH

Jezik(i)	Različni jeziki kot predmet v kurikulum (TJ1, TJ2, J2, SJ)
Avtor(ji)	Simona Kavčič, OŠ 8 talcev Logatec
Stopnja	Drugo triletje OŠ, odvisno od zmožnosti učencev, medgeneracijsko sodelovanje
Področje	Književnost; pripovedništvo
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja umetnostnih besedil tako, da se (po)ustvarjalno govorno odzivajo na umetnostna besedila, • spoznavajo značilnosti pravljic drugih narodov sveta in jih primerjajo z značilnostmi slovenskih ljudskih pravljic, • spoznajo nov način predstavitve premice dogodkov - pripovedno gledališče.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo kamišibaj, kot tehniko pripovedovanja zgodb v sliki in besedi, • z učiteljevo pomočjo povzamejo dogodke v pravljici (tvorijo »premico dogajanja«), • predstavijo svojo pravljico/svojo predzgodbo/svoje nadaljevanje pravljice/svojo narobe pravljico, • dogodke narišejo/ilustrirajo dogodke - pravljico v kamišibaj tehniki, • z učiteljevo pomočjo spoznajo način predstavitve v kamišibaju, • besedilo pretvorijo v tuji jezik, ki se ga učijo v šoli in v materni jezik.
Opis dejavnosti	<p>1. UGOTAVLJANJE PREDZNANJA: po metodi »nevihte idej« odkrivamo, kaj učenci že vedo o kamišibaju. Učitelj z učenci oblikuje tabelsko sliko z besedami, besednimi zvezami (mislimi) učencev.</p> <p>2. SEZNANITEV Z UČNIMI CILJI: Učence seznanimo z učnimi cilji, jih skupaj pojasnimo: kaj ti pomenijo, kaj mislijo, da bo cilj zahteval od njih, kaj bodo morali znati. Učenci se seznanijo z vrstnim redom dejavnosti v prvi osebi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznam osnovne značilnosti medija-kamišibaja; • povzamem dogodke v pravljici; • tvorim premico dogajanja; • premico dogajanja narišem v kamišibaj tehniki; • spoznam način predstavitve pravljice v kamišibaj tehniki; • besedilo pravljice pretvorim v poznan tuji jezik; • predstavim pravljico v kamišibaj tehniki; • pripravim govorni nastop.

3. **PREOBLIKOVANJE UČNIH CILJEV V NAMENE UČENJA:** učitelj z učenci posamezne cilje preoblikuje v namene učenja. Sprašujemo se, kaj je namen učenja posameznega cilja, na primer za prvi cilj: »naučil se bom značilnosti kamišibaj tehnike«. Namene zapišemo na plakate, ki so ves čas učnega procesa vidni na tabli.

4. **KRITERIJI, OZIROMA MERILA USPEŠNOSTI:** te določimo včasih že na začetku učne poti, večinoma pa po prvem akcijskem krogu pridobivanja dokazov o znanju. V tem primeru jih najprej zapišemo po presoji učencev, potem jim predstavimo vzorčni kamišibaj, nato pa skupaj določimo kriterije uspešnosti. Npr.: Uspešen bom, ko bom prepoznal značilnosti kamišibaja, ko bom znal določiti značilnosti kamišibaja.

5. **PRIDOBIVANJE DOKAZOV V UČNIH DEJAVNOSTIH IN UČNIH SITUACIJAH:** učenci povedo/predlagajo dokaze o znanju; v tem primeru je že določen – kamišibaj. Učenci odločijo, katere zgodbe bodo izbrali, kako ga bodo izdelali, kje bodo pridobili informacije, če se jim zatakne, kdaj bodo delali, koliko časa, s kom, in kje. Skupaj ugotovimo, da si bodo izbrali pravljico, ki bo enostavna, ki jo bodo lahko predstavili v kamišibaj tehniki v maternem jeziku in vsaj v enem tujem jeziku.

6. **NAČIN UČENJA (Kako se bodo učili? kaj bodo delali?):** učenci predlagajo dejavnosti. Pojasnijo konkretne učne korake, kako bodo izdelali kamišibaj.

Izberejo format, tehniko za izražanje ter obliko sodelovanja (individualno, v tandemu ali v skupini). Učence, ki želijo ustvarjati z učiteljem, ta povabi k sebi. Določimo učno pot in korake:

- V knjižnici si izberem pravljico sam/a ali skupaj z učiteljem/knjižničarko.
- Določim glavne dogodke; premico dogajanja.
- Premico dogodkov narišem v kamišibaj tehniki (izberem format, tehniko).
- Odločim se za način dela (sam, v paru ali v skupini).
- Najprej narišem skice ilustracij.
- Potem jih natančno prerišem na format.
- Pri risanju upoštevam značilnosti kamišibaj tehnike.
- Ko narišem ilustracije, sestavim besedilo za vsako ilustracijo.
- Vadim nastop: pripovedujem pravljico v maternem jeziku ali v tujem jeziku.
- Predstavim se v razredu.
- Vrednotim svoj nastop-predstavitev po kriterijih, ki smo jih določili.

7. **PRESOJANJE DOKAZOV PO KRITERIJIH USPEŠNOSTI:** skupaj z učenci vrednotimo posamezne dokaze-kamišibaje po kriterijih uspešnosti. Ugotavljamo uspešnost in pomanjkljivost posameznega kamišibaja. Učenec skupaj z vrstnikom ali učiteljem naredi osebni načrt za izboljševanje izdelka.

8. **DRUGO VREDNOTENJE DOSEŽKOV:** za učence, ki želijo izboljšati dosežek-kamišibaj.

9. **ZAKLJUČEK:** učenci lahko po skupni presoji nastopajo v drugih razredih, na razredni prireditvi, na šolski prireditvi ali v sodelovanju s krajem na krajevnih prireditvah.

<p>Dodatna navodila in smernice</p>	<p>Dejavnost poteka po smernicah za formativno spremljanje pouka. Kamišibaj tehnika je primerna v vseh triletjih osnovne šole za izražanje znanj z govornim nastopanjem na področju umetnostnih besedil in neumetnostnih besedil. Gre za gledališko pripovedovanje ob majhnem lesenem odru (butaju), pri čemer nastopajoči na domiselni način prikaže besedilo v 12–16 slikah. Učenci imajo pri tem aktivno vlogo: besedilo po temeljiti analizi razdelijo na bistvene dele (premico dogodkov), izberejo likovno tehniko, izdelajo gradivo, vadijo pripovedovanje in nastopijo pred publiko. Ob dobrem usmerjanju učitelja so pri izdelavi inovativni in ustvarjalni. Izdelki so zato izrazito individualizirani.</p> <p>Učenci se s svojimi kamišibaji poistovetijo; so suvereni in uspešno nastopajo. Butaj je medij, ki pomaga pri premagovanju treme. Ko učenec s svojo prisotnostjo vzpostavi razmerje med sabo, odrom in gledalcem. Učencem je potrebno kamišibaj res dobro predstaviti, da razumejo zakonitosti. Če je potrebno jih naredimo za vajo več.</p> <p>Za pravljico, ki jo bodo pripovedovali v tujem jeziku naj se odločijo po temeljitem premisleku, če jo bo lahko predstavil v kamišibaj tehniki in v tujem jeziku. Ta dva kriterija sta bistvena.</p>
<p>Viri, učni pripomočki</p>	<p>Pisni viri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jelena Cvetko, Umetnost kamišibaja, založba Aristej, Maribor, 2019 • Učni načrt, Slovenščina, posodobljena izdaja, Ljubljana, april, 2018 <p>Pripomočki: kamišibaj v različnih formatih (formatu risalnega lista, pisarniškega lista, format pisma (A5), risalni listi, flomastri, vodene barvice, tempera, svinčnik, škarje, ravnilo.</p>
<p>Pripombe k dejavnosti, priporočene izboljšave</p>	<p>Učenem omogočimo, da lahko izdelek izboljšujejo, prav tako pa jim moramo omogočiti, da čim večkrat nastopajo v različnih oblikah.</p>

Učenka OŠ 8 talcev Logatec za odrom butaj.

KAMIŠIBAJ: OPIS OSEBE ALI PREDMETA

Jezik(i)	Različni jeziki kot predmet v kurikulum (TJ1, TJ2, J2, SJ) ⁸
Avtor(ji)	Simona Nagode, OŠ 8 talcev Logatec
Stopnja	Prvo, drugo in tretje triletje OŠ
Področje	Spoznavanje oseb, predmetov, živali; okolja, v katerem živijo ali iz katerega prihajajo
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo osebe, predmete, živali, mesta, države, reke, ... • razvijajo medkulturno razumevanje; • razvijajo motivacijo za učenje jezika okolja; • spoznavajo druge jezike in okolja; • razvijajo komunikacijske spretnosti. • gradijo zaupanje do novega okolja.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z govornim nastopanjem razvijajo govorno zmožnost; • se pripravljajo za govorno nastopanje in izvedejo predstavitev ob slikovnem gradivu v tujem, drugem ali sosedskem jeziku; • širijo svoje besedišče in tvorijo jezikovno pravilna besedila; • pomnijo nove besede in jih uporabljajo v stavkih; • poimenujejo pojme povezane z osebami, živalmi, predmeti, okoljem. • govorijo samostojno, tekoče, glasno, razločno in na ta način pridobivajo samozavest in občutek uspešnosti.
Opis dejavnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbiranje podatkov: podatke o osebi/živali/premetu/mestu/državi/reki učenci poiščejo in zberejo s pomočjo učitelja ali samostojno. 2. Opis osebe ipd.: v smiselnem in vnaprej dogovorjenem vrstnem redu opišejo osebo, žival ipd. Sledi oblikovanje povedi in zapis. Tvorijo ustrezna, razumljiva, kratka in jezikovno pravilna besedila. 3. Besedilna sporočila pretvorijo v nebesedna sporočila: učenci dobijo navodila, kako izdelati miniaturni papirnati kamišibaj. Liste A4 razdelijo na štiri dele in jih razstrižejo. Listke oštevilčijo od 1 do kolikor jih potrebujejo. Na prvi listek napišejo naslov (osebo, žival, predmet, mesto ...). Na naslednje listke rišejo povedi kot si sledijo v zapisu. Zapisano poved preberejo in narišejo na list, ponovno preberejo in narišejo. Med razmišljanjem o tem, kaj bodo narisali, si učenci večkrat ponovijo poved. Ob narisanim listku ponovno ponovijo poved. Ta postopek ponavljajo do konca besedila. Na zadnji listek napišejo konec in narišejo nekaj, kar povzema opisano ali nekaj hudo mušnega. Ob koncu izdelamo tudi miniaturni odrček, kamor vstavijo slike. 4. Govorni nastop: učenci pripravijo in izvedejo govorni nastop.

<p>Dodatna navodila in smernice</p>	<p>Izhodiščno znanje učenca in učenke v tujem, drugem ali sosedskem jeziku bo določalo ali bo samostojno bral/-la in iskal/ -la podatke in/ali bo potreboval/-la učiteljevo pomoč. Enako bo znanje jezika določalo ali bo opis in nastop v obliki sestavka, povedi ali le besede.</p> <p>Po dosedanjih izkušnjah učenci, ki pripovedujejo ob sličicah, spustijo le kakšno besedo in so ob tako zahtevni nalogi, kot je govorni nastop, zelo uspešni. Res pa je, da za to potrebujejo več časa.</p> <p>Učenci, ki so pripovedovali brez sličic, so delali daljše premore, spuščali besede, povedi, pripovedovali v nedogovorjenem vrstnem redu.</p> <p>Tako se učenci novih besed in strukture stavka naučijo v procesu nastajanja kamišibaja.</p>
<p>Viri, učni pripomočki</p>	<p>Beli in barvni listi A4, barvice, flomastri, škarje. Različna literatura, spletni viri. Knjiga: S. Nagode, T. Rupnik Hladnik: Kamišibaj v šoli in doma</p>
<p>Pripombe k dejavnosti, priporočene izboljšave</p>	<p>Pri kamišibaju pripovedujemo ob majhnem lesenem odru (butaju) ali majhnem papirnatem odru, pri čemer nastopajoči na domiselni način prikaže besedilo v 12–16 slikah. Prepletanje kamišibaja in medkulturnosti je kreativen proces razmišljanja in inovativnosti. Učiteljeva vloga je, da učence spodbuja pri ustvarjalnem razmišljanju in uporabi njihovih izkušenj iz njihovega okolja. Uporablja ga lahko kot metodo ali didaktično sredstvo nekajkrat v šolskem letu, v različnih učnih procesih. Učenci so v procesu izdelovanja kamišibaja aktivni: besedilo temeljito analizirajo, spoznajo nove besede, besedne zveze, vsebino; če je besedilo vezano na okolje, v katerega so se preselili, tudi značilnosti okolja, v katerega so prišli oz., če predstavljajo svojo kulturo, seznanjajo in širijo znanje o svoji kulturi. Ko besedilo dobro razumejo, ga razdelijo na bistvene dele, izberejo likovno tehniko, izdelajo slikovno gradivo, vadijo pripovedovanje in nastopijo pred publiko. Izdelki so zato izrazito individualizirani in medkulturno prepleteni, zato se učenci s svojimi kamišibaji poistovetijo, so suvereni in uspešno nastopajo, kar jim omogoča razvijanje pozitivne samopodobe.</p> <p>Pri izdelovanju kamišibaja je učenec dejaven na več načinov: razumevanje besedila, slikanje besedila - iskanje lastnih asociacij, izkušenj, ponavljanje besedila, zapis besede ali povedi, smiselno zaporedje, govorni nastop.</p>

S kamišibajem je zabavneje tudi za učence OŠ 8 talcev Logatec.

CLIL PRI GEOGRAFIJI

Jezik(i)	slovenščina, angleščina oz. drugi jeziki (TJ1, TJ2, J2, SJ)
Avtor(ji)	Alenka Lepoša Berro in Andreja Erker, OŠ 8 talcev Logatec
Stopnja	Tretje obdobje osnovne šole
Področje	Večjezične ure pri geografiji (primer Irska, Apeninski polotok, Avstralija)
Splošni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo pozitiven odnos in naklonjenost do drugih jezikov in kultur, • razvijajo motivacijo za učenje drugih jezikov pri nejezikovnih predmetih, • spontano usvajajo tuji jezik in širijo besedišče, • enakovredno razvijajo jezikovne in nejezikovne kompetence, • razvijajo komunikacijske spretnosti, • razvijajo medkulturno razumevanje, • razumejo drugačnost in razvijajo strpnost, • uvaja se intenzivno sodelovalno in timsko delo učiteljev.
Učni cilji	<p>Učenci in učenke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in imenujejo različne geografske pojme v obeh jezikih, • prepoznajo in poimenujejo različne vrste površja, podnebja, rastlinstva in drugih naravno geografskih značilnosti izbrane države, • prepoznajo in poimenujejo pojme povezane s prebivalstvom, poselitvijo in gospodarstvom izbrane države, • samostojno rešujejo delovne liste v obeh jezikih, • samostojno izdelajo in rešujejo nemo karto v obeh jezikih, • primerjajo naravne in družbeno geografske značilnosti izbrane države s Slovenijo.
Opis dejavnosti	<p>1. UVODNI DEL</p> <p>Primer Irske - učenci poslušajo posnetek irskega govora (na Youtubu) in ugotavljajo, kaj razumejo in za kateri jezik gre.</p> <p>Primer Apeninskega polotoka - prikažem različne slike, značilne za državo (pica, nogometni klub, vulkan, Benetke). Učenci ugotavljajo, katera evropska država je predstavljena.</p> <p>Primer Avstralije - prikažem slike, značilne za to državo (koala, kenguru, zastava, ovca). Učenci razlagajo, kaj vidijo na posamezni sliki.</p> <p>Učiteljica angleščine se aktivno vključuje in učencem pomaga, da odgovarjajo tudi v angleščini.</p>

<p>Opis dejavnosti</p>	<p>2. OSREDNJI DEL: sledi poslušanje posnetka o naravnih značilnostih izbrane države v angleščini (Youtube, MozaWeb) in ugotavljanje naravnih značilnosti države: površje, podnebje, rastlinstvo, vodovje.</p> <p>S pomočjo atlasa učenci narišejo v zvezek za geografijo obris države in ga pobarvajo; imenujejo površinske enote, vrišejo in imenujejo najvišji vrh, najdaljšo reko, glavno mesto, večja mesta, morja, otoke, polotoke, zalive. Vse zapise naredijo v slovenščini in angleščini.</p> <p>Učiteljica nejezikovnega predmeta vodi pogovor o družbenih značilnostih: prebivalstvo, jeziki, gospodarstvo, selitve. Učenci zapišejo vsebino predstavljenega v zvezek v slovenščini in ključne besede v angleščini. Učiteljica angleščine se ves čas razlage vključuje in pojasnjuje ključne besede. Vodi pogovor o uporabi različnih jezikov v obravnavanih državah in večkulturnosti teh držav.</p> <p>3. ZAKLJUČNI DEL: Učenci rešujejo delovni list, kjer je zapis ključnih besed: gora, hrib, nižina, kotlina, jezero, morje, otok, zaliv, poselitev, glavno mesto, narod, selitve, turizem, industrija, kmetijstvo... Nekaterne besede so v slovenščini in morajo zapisati angleško besedo, druge pa obratno. Sledi pregled delovnega lista, ki ga nalepijo v zvezek za geografijo.</p> <p>Navodilo za domačo nalogo dobijo v angleščini, in sicer v zvezek za angleščino napišejo kratko besedilo, v katerem primerjajo izbrano državo in Slovenijo glede velikosti, števila prebivalstva, jezika, naravnih in družbenih značilnosti.</p>
<p>Dodatna navodila in smernice</p>	<p>Dejavnost predpostavlja intenzivno načrtovalno, sodelovalno in timsko delo učitelja jezika in učitelja nejezikovnega predmeta. Ob tem je nujna preišljena in pravilna izbira oblik in metod dela. Izbira besedišča nejezikovnega predmeta v tujem jeziku je prilagojena ravni znanja tujega jezika učencev, za učence z učnimi težavami se svetuje prilagoditve in pomoč.</p> <p>Obvezno je potrebna evalvacija učne ure. Obe učiteljici ugotavljata motivacijo učencev, potek ure, učno obliko in metode dela. Pogovorita se o sodelovanju učencev - tistih, ki jezik dobro obvladajo in dobro sodelujejo, tistih, ki ga slabše obvladajo, in sodelovanje učencev, ki imajo učne težave. Iščeta načine, kako naslednjo uro v delo čim bolj aktivno vključiti vse učence.</p> <p>Vsako uro evalvirajo tudi učenci s pomočjo ankete, kjer zapišejo svoje mnenje. Odgovore učiteljici pregledata in predloge učencev upoštevata pri načrtovanju naslednje večjezične ure.</p>
<p>Viri, učni pripomočki</p>	<p>Računalnik- youtube, mozaWeb, Atlas sveta za osnovne in srednje šole.</p>
<p>Pripombe k dejavnosti, priporočene izboljšave</p>	<p>Učenci sporočajo, da so take ure zanimive in bi jih želeli več in tudi pri drugih predmetih. Vsaka evalvacija prinese spremembe in izboljšave, ki jih predlagajo učenci, zato je potrebna evalvacija vseh udeležencev takih ur. Načrtovanje in izvedba ur zahteva veliko časa in sodelovalnega dela učiteljev, je pa pri tovrstnih dejavnostih veliko prednosti, kot na primer razvijanje jezikovnih in nejezikovnih kompetenc učencev na spontan in praktičen način.</p>

Le lingue contano

语言重要

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Les langues comptent

Jezici su bitni

Jeziki štejejo

Gjuhët kanë rëndësi

Los idiomas importan

Languages matter

Jazyky záležitost

Jazyky záležitost

Jezici su bitni

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Gjuhët kanë rëndësi

**IZOBRAŽEVANJE
UČITELJEV**

语言重要

Les langues comptent

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Jeziki štejejo

Языки имеют значение

Languages matter

Le lingue contano

STROKOVNA TERMINOLOGIJA S PODROČJA GOZDARSTVA V TUJEM JEZIKU (TIMSKO POUČEVANJE ITA IN AN)

Jezik(i)	italijanščina, angleščina
Avtor(ji)	Petra Andrejašič, Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna
Stopnja	Zaposleni pedagoški delavci
Področje	Angleška strokovna terminologija – gozdarstvo
Cilji	<p>Udeleženci spoznajo besedišče s področja gozdarstva po različnih temah z namenom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poenotenja uporabe strokovne terminologije na področju gozdarstva na šoli, • vpeljevanja strokovne terminologije v različne šolske dejavnosti (pouk, gozdarska tekmovanja, strokovne ekskurzije v tujini, sprejem gostov iz tujine – npr. izmenjave dijakov idr.), • izvajanja dejavnosti z zunanjimi odraslimi udeleženci (pridobivanje certifikata o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah na področju gozdarstva), • usposabljanja učiteljev praktičnega pouka v gozdarstvu, • spodbujanja sodelovanja učiteljev tujega jezika z učitelji stroke oz. praktičnega pouka, • vzpostavljanja in spodbujanja skupinskega dela zaposlenih.
Opis dejavnosti	<p>1. V okviru projekta Munera 3, v katerega je vključena naša srednja šola, se je vodstvo šole odločilo, da izvede izobraževanje za zaposlene pedagoške delavce, in sicer o angleški strokovni terminologiji s področja gozdarstva. Gozdarstvo je namreč ena od izobraževalnih smeri, ki jih šola, poleg lesarstva in zdravstva, ponuja.</p> <p>2. Izobraževanje je potekalo v decembru 2018 in januarju 2019 v prostorih šole, in sicer v obsegu 50 ur (30 ur predavanj in 20 ur online dela). Vodila ga je na šoli zaposlena učiteljica angleškega jezika. Vzdušje na predavanjih je bilo zelo sproščeno, udeleženci so bili zelo zainteresirani in pripravljeni za sodelovanje. Nekateri so imeli občutno slabše predznanje angleškega jezika, kar pa samih predavanj ni oviralo, ker je bil poudarek na terminologiji in so na tem področju lahko veliko doprinesli. Izobraževanje ni bilo izvedeno le v obliki predavanj, temveč je potekalo bolj v obliki izmenjavanja mnenj o ustreznosti določenih prevodov posameznih strokovnih izrazov. Nekateri udeleženci so bili pripravljeni sodelovati tudi drugače, npr. s praktično predstavitvijo postopkov dela v gozdarstvu in ob tem rabo na novo pridobljene angleške strokovne terminologije.</p>

Opis dejavnosti	<p>3. Udeleženci izobraževanja so si razdelili delo po temah. Ob pomoči učitelja tujega jezika so pripravili dvojezični slovar s področja gozdarstva. Osredotočili so se na sledeče teme: gozd, sečnja in spravilo lesa, ekologija gozda, žičničarstvo, arboristika.</p> <p>4. Zadnji 2 uri izobraževanja so udeleženci znanje angleške strokovne terminologije preizkusili s pisnim preverjanjem znanja.</p>
Dodatna navodila in smernice	<p>V višjih letnikih je delež učnih ur tujega jezika namenjen obravnavi strokovne terminologije z omenjenega področja, pomembnost poznavanja le-te pa se kaže tudi pri sodelovanju na gozdarskih tekmovanjih v tujini, izmenjavi dijakov itd.</p> <p>Udeleženci so ob koncu izobraževanja izrazili zadovoljstvo ob kakovostno opravljenem delu. Za učitelja angleškega jezika pa priprava na vodenje takega izobraževanja zahteva neprimerno več priprav in raziskave kot na vodenje splošnega tečaja tujega jezika.</p>
Pripombe k dejavnosti, priporočene izboljšave	<p>Udeleženci so ob koncu izobraževanja izrazili zadovoljstvo ob kakovostno opravljenem delu. Za učitelja angleškega jezika pa priprava na vodenje takega izobraževanja zahteva neprimerno več priprav in raziskave kot na vodenje splošnega tečaja tujega jezika.</p>

Le lingue contano

语言重要

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Les langues comptent

Jezici su bitni

Jeziki štejejo

Gjuhët kanë rëndësi

Los idiomas importan

Languages matter

Jazyky záležitost

Jazyky záležitost

Jezici su bitni

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Gjuhët kanë rëndësi

**MODELI INOVATIVNE PRAKSE
SPODBUJANJA RAZNOJEZIČNOSTI IN
MEDKULTURNOSTI**

语言重要

Les langues comptent

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Jeziki štejejo

Языки имеют значение

Languages matter

Le lingue contano

POSLUŠAJ, PONOVI, POVEJ!

Avtorica	Anita Sila, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem, Vrtec Morje Lucija
Ciljna skupina	Vrtec (5-6 let) in prvo triletnje OŠ
Cilji	<p>Raziskovalni in implementacijski cilji:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ugotoviti, na katerih ravneh starosti in s katerimi oblikami urjenja se sposobnosti fonološkega zavedanja (FZ) v slovenščini in angleščini, izboljšajo;• s pomočjo praktikov in raziskovalcev s področja pred-opismenjevanja in opismenjevanja opredeliti dileme v zvezi z razvijanjem sposobnosti FZ v slovenskem in angleškem jeziku;• oblikovati model za razvijanje sposobnosti FZ v angleškem jeziku v zgodnjem obdobju in ga preizkusiti v empirični praksi;• razvijati senzibilizacijo za raznojezičnost in raznokulturnost.
Izhodišča	<p>Danes enojezičnost ni več norma v odprtih družbenih okoljih, saj kažejo rezultati znanstvenih raziskav na številne prednosti govorcev več jezikov pred govorce enega jezika. Prednosti se kažejo na področju delovanja možganov, saj je za večjezične uporabnike značilna drugačna struktura možganov kot za enojezične. Govorci več jezikov imajo bolj razvito divergentno mišljenje, metajezikovne zmožnosti in se v kompleksnih okoliščinah bolj uspešno osredinjajo na izbrano nalogo ter kasneje razvijejo demenco. Odrasli funkcionalni večjezični/raznojezični uporabnik je namreč zmožen uspešno delovati v eno- in večjezičnih okoljih, sprejemati jezikovne in kulturne podobnosti in razlike ter z večjo kritičnostjo prispevati k bolj demokratični družbi. Prav tako se kažejo pomembne prednosti tudi na osebnem kot tudi na profesionalnem področju, saj so ljudje, ki delujejo v več jezikih, bolj odprti za druge in drugačne, so bolj zaposljivi, imajo povečane možnosti stika z avtentičnimi viri itn. (UN za tuji jezik v 2. in 3. razredu OŠ).</p>
Opis problema	<p>Fonološko zavedanje je potrebno razvijati že v predbralnem in predpisalnem obdobju zaradi pomena slušnega zaznavanja glasov v materinščini in v drugem ali tujem jeziku. Cilj tega je doseganje funkcionalne dvo- ali večjezične pismenosti.</p>

Opis problema

Razvijanje slušnega zaznavanja glasovnih značilnosti jezika se lahko sistematično prične že v vrtcu. Sočasni dvojezični govorniki običajno že zaznavajo glasovne razlike v jeziku in so jih sposobni tudi pravilno artikulirati. Otroci, ki pa se srečujejo z novim jezikom po tretjem letu starosti, morajo spoznati razlike med jezikoma, zato so zanje vaje FZ še posebej pomembne (Colja, 2013). Če imajo otroci dobro razvite sposobnosti FZ v maternem jeziku, jih ni posebej potrebno razvijati še v drugem/tujem jeziku (npr. angleščini), saj se razvitost FZ prenaša iz enega jezika v drugega. Morajo pa se seznaniti z glasovi drugega/tujega jezika in se naučiti razločevati med glasovi, ki se razlikujejo od maternega jezika. Da bi otroci, ki se učijo drugega/tujega jezika, razvili FZ v drugem/tujem jeziku se morajo najprej seznaniti z glasovi tega jezika. To pomeni, da morajo pred eksplicitnim razvijanjem FZ imeti veliko izkušenj z zabavnimi in zanimivimi vsebinami (npr. pesmice, glasno branje ...), ki jim bodo omogočile, da slišijo in izgovarjajo glasove v drugem/tujem jeziku. Med eksplicitnim razvijanjem FZ v drugem/tujem jeziku, se posebej posvetimo glasovom, ki bi lahko povzročali težave. To so npr. glasovi, ki ne obstajajo v maternem jeziku ali pa v nekaterih jezikih obstajajo, vendar se zaznavajo drugače (npr. /r/ and /l/ pri Japoncih ali /b/ and /v/ pri Špancih). Učitelji morajo poznati glasovne razlike med prvim in drugim/tujim jezikom, zato da se posameznim glasovom posveti več pozornosti (Irujo, 2007).

Nesistematično razvijanje sposobnosti FZ v maternem jeziku v predšolskem obdobju in tujem jeziku v predšolskem obdobju ter prvem triletju nas je spodbudilo k oblikovanju modela za razvijanje FZ v tujem jeziku. Zavedamo se namreč, da morajo imeti otroci dobro razvite sposobnosti FZ, da bi lahko pozneje uspešno brali, govorili in pisali v drugem/tujem jeziku. Model, ki smo ga oblikovali in preizkusili v praksi, učiteljem/vzgojiteljem predstavlja okvirne smernice za razvijanje sposobnosti FZ pri spoznavanju angleškega jezika. Vsak vzgojitelj/učitelj si lahko model prilagodi glede na potrebe otrok, ki jih ima v skupini in program, ki ga izvaja v angleškem jeziku. Model je mogoče prilagoditi tudi za druge jezike, vendar ob upoštevanju dejavnikov, ki vplivajo na zahtevnost fonološkega procesiranja jezika, saj se ti med jeziki lahko razlikujejo. V slovenščini bi dejavnosti izvajali malo prej, nato pa z zamikom še v angleščini, da otroci spoznajo glasove, ki jih v materinščini ni.

Opis modela

Raziskava, ki smo jo izvedli v okviru doktorske disertacije, je pokazala, da potek sistematičnega razvijanja sposobnosti FZ in pomen dobro razvitih sposobnosti za poznejše učenje branja in pisanja najbolj poznajo učitelji RP, najmanj pa vzgojitelji in učitelji angleščine v predšolskem obdobju. Učitelji angleščine v prvem triletju se pomena razvijanja FZ v tujem jeziku zavedajo, vendar opozarjajo, da se srečujejo s številnimi izzivi pri uvajanju tujega jezika v zgodnje obdobje, in pravijo, da je področje FZ tisto, ki še ni dovolj sistematično obravnavano. Nacionalni dokumenti s področja vzgoje in izobraževanja sicer pripisujejo velik pomen razvijanju sposobnosti FZ v zgodnjem obdobju tako v slovenskem kot v tujem jeziku, vendar sistematično načrtovanih dejavnosti in jasno opredeljenih ciljev za razvijanje FZ v dokumentih, ki zadevajo obdobje porajajoče se pismenosti (predšolsko obdobje) tako v slovenskem kot v angleškem jeziku, pri nas primanjkuje.

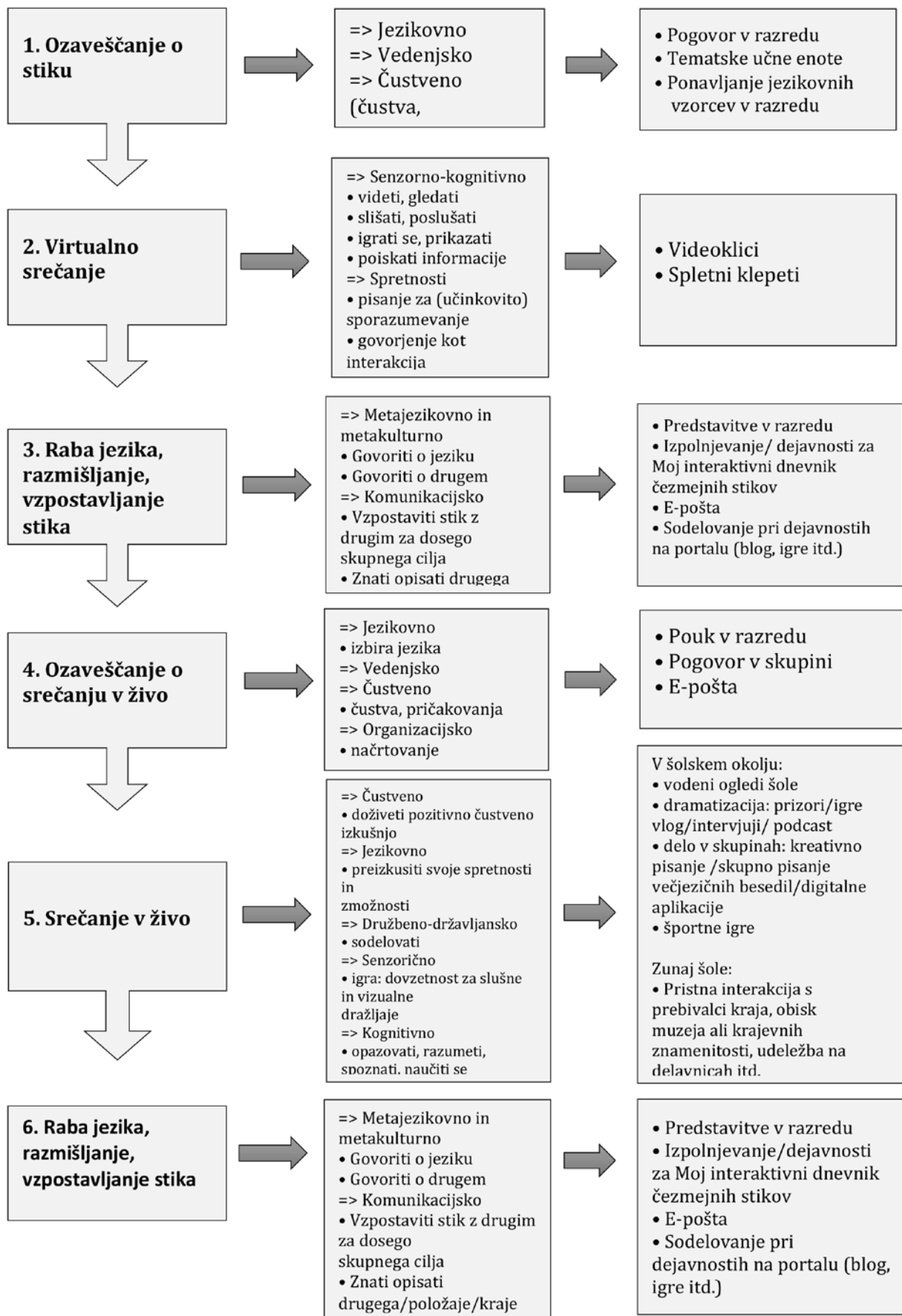
<p>Opis modela</p>	<p>Pri oblikovanju modela smo poleg teoretičnih izsledkov upoštevali tudi vidik praktikov (učiteljev RP, vzgojiteljev, učiteljev angleščine v prvem triletju in predšolskem obdobju), strokovnjakov s področja angleščine in slovenščine, staršev ter otrok. Na ta način smo poiskali praktične rešitve za izboljšanje stanja na področju sistematičnega razvijanja sposobnosti FZ v resničnem vzgojno-izobraževalnem okolju, ki ga med načrtovanimi dejavnostmi večine praktikov (razen pri učiteljih RP) redko zasledimo. Model in predstavljene dejavnosti, so lahko učiteljem tujega jezika v pomoč, da načrtovanje dejavnosti prilagodijo obravnavanim temam ter značilnostim, potrebam in interesom otrok v skupini (primeren je za integriran pristop poučevanja tujega jezika). S postopnim in načrtnim razvijanjem FZ lahko otroci razvijejo trdno osnovo za razvijanje branja in pisanja v maternem in tujem jeziku pozneje v osnovni šoli. Glede na to, da se je model izkazal kot učinkovit pri razvijanju sposobnosti FZ tako v maternem kot tujem jeziku, bi ga bilo smiselno vključiti v programe poučevanja tujega jezika v predšolskem obdobju in prvem triletju, s poudarkom na integriranem izvajanju vsebin.</p>
<p>Razvojni koraki</p>	<p>PRVA FAZA: 2018/19. Oblikovanje skupin za implementacijo modela:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usposabljanje partnerjev projekta JEŠT (Ljubljana, Koper; januar – april 2018) • Registracija na portalu JEŠT (jesen 2018). Vključevanje vrtcev in osnovnih šol – partnerjev v projektu JEŠT v pilotsko skupino • Priprava gradiv in srečanja prijavljenih šol /januar 2019 • Sodelovanje pri načrtovanju izvedbe modela (januar – junij 2019). <p>DRUGA FAZA: Sodelovanje pri načrtovanju izvedbe modela (januar – junij 2019):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblikovanje osnutkov in okvirnih usmeritev, na podlagi katerih bomo oblikovali inovacijsko prakso • Priprava delovnih listov, učil in učnih pripomočkov ipd. • Natančno načrtovanje predlagane uvedbe novosti. <p>TRETJA FAZA: Začetek implementacije (jesen 2019):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Refleksija in nadgradnja prve uvedbe novosti • Analiza podatkov (video in zvočni zapisi) in vsebin dokumentov • Preverjanje napredka otrok na posameznih ravneh FZ • V obeh jezikih s pomočjo preizkusov sposobnosti FZ v maternem in angleškem jeziku. <p>ČETRTE FAZA: Dopolnjevanje poteka modela (2020).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Načrtovanje in izvajanje dejavnosti, v katerih bodo otroci usvojili raznojezično kompetenco; • refleksija in oblikovanje končnega modela za razvoj sposobnosti FZ v angleškem jeziku (analiza podatkov in vsebin dokumentov); • Preverjanje uspešnosti diseminacije in izmenjava izkušenj (jesen 2020).

Implementacija	<p>V projektu bomo integrirano izvajali model za razvijanje FZ v maternem in tujem jeziku ter obenem razvijali senzibilizacijo otrok za raznojezičnost in raznokulturnost.</p> <p>Model se v tem letu izvaja sistematično in integrirano v slovenščini in angleščini enkrat tedensko po 45 minut v štirih skupinah otrok, starih 5–6 let.</p> <p>Avtorica modela načrtuje pripravo in pripravi material za izvedbo dejavnosti v slovenščini (za vzgojiteljice) in angleščini. Dejavnosti v slovenščini izvajajo vzgojiteljice, dejavnosti v angleščini pa avtorica modela. Glede načrtovanja dejavnosti se avtorica dogovarja z vzgojiteljicami (npr. skupni načrt, sprotna izmenjava evalvacij, usklajevanje tematik, upoštevanje individualnih potreb in interesov otrok ter skupine ipd.)</p> <p>Dosežke in izkušnje ob diseminaciji model bomo predstavili na delavnicah in strokovnih ter znanstvenih konferencah.</p>
Doprinos in pomen inovacije	<p>a) Na ravni neposredne šolske prakse</p> <p>Model za razvijanje FZ v angleškem jeziku je lahko učiteljem tujega jezika v pomoč, da načrtovanje dejavnosti prilagodijo obravnavanim temam ter značilnostim, potrebam in interesom otrok v skupini (primeren je za integriran pristop poučevanja tujega jezika). S postopnim in načrtnim razvijanjem FZ lahko otroci razvijejo trdno osnovo za razvijanje branja in pisanja v maternem in tujem jeziku pozneje v osnovni šoli.</p> <p>b) Na ravni kurikularnih sprememb</p> <p>Cilji s področja sistematičnega razvijanja FZ bi morali biti v kurikulumu bolj natančno opredeljeni in poudarjeni (tako v slovenskem kot v angleškem jeziku). Poudarek bi moral biti na integriranem in kontrastivnem pristopu.</p> <p>c) Na ravni jezikovnih politik</p> <p>Izvajanje integriranega poučevanja tujega jezika v predšolskem obdobju s poudarkom na razvijanju fonološkega zavedanja v maternem in tujem jeziku ter obenem na razvijanju senzibilizacije otrok za raznojezičnost in raznokulturnost.</p> <p>č) Na ravni družbenega vpliva</p> <p>Poučevanje in učenje tujih jezikov v predšolskem obdobju ponuja otrokom model vseživljenjskega jezikovnega učenja, ki ob kasnejšem dodajanju drugega tujega jezika vodi k posameznikovi funkcionalni raznojezičnosti, ki je eden izmed pomembnih ciljev na evropski ravni (M + 2).</p>
Nadaljnje možnosti raziskovanja	<ul style="list-style-type: none"> • Iskanje možnosti znotraj integriranega pristopa za razvijanje senzibilizacije otrok za raznojezičnost in raznokulturnost; • Razvijanje dejavnosti s poudarkom na razlikovanju podobnih glasov v besedah ter prepoznavanju in izgovarjavi glasov, ki jih v maternem jeziku ni.

COBLALT (CONTACT BASED LANGUAGE LEARNING AND TEACHING) MODEL

Avtorica	Irina Moira Cavaion, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, OŠ Koper
Ciljna skupina	6. do 9. razred OŠ in nižja srednja šola v Italiji
Cilji	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt, ki je bil osnova za postavitev modela, je preučeval nove empirične, inovativne rešitve za učenje in poučevanje sosedskih jezikov v osnovni šoli na podlagi preverjenih teorij in s pomočjo kvalitativnih metod raziskovanja. • Temeljni didaktični cilj modela je preoblikovanje učenja / poučevanja sosedskih jezikov v motivirano, kontekstualizirano, medkulturno učenje. • Socialni cilj modela pa je graditi konstruktivne čezmejne odnose med učenci, ki bi učence motivirali in "oblikovali" njihovo učenje sosedskih jezikov, s pomočjo predlaganih postopkov.
Izhodišča	<p>S ciljem preoblikovanja učenja sosedskih jezikov v motivirano, kontekstualizirano učenje, ki bi zadovoljevalo potrebe mladostnikov po pristnosti in uporabnosti jezikov, ki se jih bodo učili, kot tudi kot sredstvo za družbeno integracijo, model CoBLaLT za poučevanje in učenje sosedskih jezikov v večinskih osnovnih šolah v obmejnih regijah, temelji na vzpostavitvi sistematičnih čezmejnih stikov. Za razliko od običajnega programa razredne izmenjave se takšni stiki vzpostavljajo z namenom, da bi se razvili v pomembne medkulturne odnose med mladostniki, ki se učijo jezika druge skupine. Takšne stike zaznamujejo načela sodelovalnega in čustvenega ter komunikativnega učenja jezikov, ki vključuje srečanja v živo in virtualno komunikacijo. V okviru modela so razviti in uporabljeni orodja, strategije in načrt za ohranjanje ideje o čezmejnih stikih v praksi, pri čemer je poudarek na uporabi omrežnih komunikacijskih orodij (preko elektronske pošte, klepetov preko interneta, video klicev) orodij za reflektivno učenje (Moj interaktivni dnevnik čezmejnih stikov) organizaciji čezmejnih srečanj razredov (tematska srečanja na obeh šolah s sodelovalnimi učnimi dejavnostmi) in oblikovanju pouka s poudarkom na medkulturnih stikih v učnem načrtu poučevanja sosedskih jezikov. Posebno pozornost je na učinkih aktivnosti (povečana uporaba sosedskih jezikov, prijetnost izkušenj, sodelovanje in razvoj medkulturnih kompetenc), medskupinski dinamiki in razvoju pristnih odnosov med mladimi (medskupinska prijateljstva).</p>
Opis problema	<p>Z empirično analizo smo ugotovili, da sosedski jeziki doslej še niso bili deležni neobremenjene, znanstvene obravnave, ki bi jim dodelila bolj pozitivno in konstruktivno vlogo, s poudarkom na njihovih potencialih za spodbujanje večjezičnosti in medkulturnega razumevanja na obmejnih območjih. Dosegli smo jasnejšo in izčrpnjšo definicijo pojma sosedski jeziki kot »jeziki sodobnih odprtih meja [...] jeziki "mnogoterih identitet" [...] ki imajo danes ključne funkcije v smislu družbene in medetnične integracije.</p>

Opis problema	<p>Preučili in izkazali smo izvedljivosti modela, z upoštevanjem tehničnih, logističnih, organizacijskih in metodoloških vidikov. Posebno pozornost smo namenili učinkom aktivnosti (povečana uporaba sosedskih jezikov, prijetnost izkušenj, sodelovanje in razvoj medkulturnih kompetenc), medskupinski dinamiki in razvoju odnosov (medskupinska prijateljstva).</p>
Opis modela	<p>Model je pokazal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spodbudne rezultate na področju rabe sosedskih jezikov s strani učencev. Model je v praksi odprl številne možnosti za uporabo ciljnega jezika za različne sporazumevalne in pedagoške funkcije, • pomembnost pripravljenosti za komunikacijo, ki tradicionalni način ocenjevanja ne upošteva, • zahtevo določeno stopnjo integracije z učnimi načrti za pouk sosedskih jezikov ali celo vpeljavo novih smernic (vključevati tematike kot so čezmejni stiki, prijateljstvo, večjezično ozadje, meje ter subjektivna in čustvena medkulturna vprašanja), • potrebo po vključevanju dejavnosti, ki omogočajo samovrednotenje: osebna funkcija, • možnosti spodbujanja razvoja specifične sposobnosti, kot so interakcijska sposobnost in sposobnost medsebojnega razumevanja.
Implementacija	<p>Implementacija modela v okviru projekta Jeziki štejejo omogoča oblikovanje metodološkega okvira za poučevanje sosedskih jezikov, ki zadovolji kriterijem avtentičnosti, uporabnosti, inovativnosti, teritorialnega kontekstualizma in družbenega vključevanja. Učiteljem bodo v pomoč predlagani postopki in metodološke smernice: izmenjave virtualnih srečanj (preko elektronske pošte, klepetov preko interneta, video klicev), neposredna srečanja v živo (tematska srečanja na obeh šolah s sodelovalnimi učnimi dejavnostmi) ter stiki z učenci pobratene šole, ki so ohranjali tudi izven šolskih aktivnosti.</p> <p>Iz vidika promocije in uzaveščenje večjezičnosti so osebna, neposredna srečanja v modelu specifično predstavljala kontekst, v katerem lahko učitelji skupaj z učenci razpravljajo o izbiri jezikov po načelih enakosti in vzajemnosti in ne zgolj na podlagi osebnih koristi in razlogov.</p> <p>Projekt vključuje manj razširjene jezike - kot na premer italijanščina v ozkem okviru slovenskega in italijanskega obmejnega območja obalne regije kot tudi vse sosedske jezike v obmejnih regijah Slovenije - ki so lahko v zgodovinskem spominu problematični jeziki, ali celo jeziki, ki pripadajo nekdanj sovražnim sosedom in zato lahko stigmatizirani.</p>

Doprinos in pomen inovacije

Virtualna in neposredna srečanja so dokazala, da so:

- učenci, preko CoBLaLT dejavnostih, pridobili več zaupanja v svoje sposobnosti za komunikacijo v tujem jeziku; to zaupanje se je postopoma razvilo v splošen občutek, da so sposobni komunicirati s tujci.
- neposredni stiki so povečali zanimanje za sosedske jezike in za »drugost«
- učenci so pozitivno ocenili kakovost osvojenega besedišča in nove izraze označili kot bolj "realne" in "sodobne"
- učitelji so izpostavili povečano motivacijo v razredu in opazili, da so se učenci učenja lotili bolj "proaktivno".
- učenci so imeli v virtualni komunikaciji manj zadržkov, delo je bilo porazdeljeno enakomerno, pogovori pa so potekali na bolj osebni ravni.

Projekt ponuja natančen metodološki in didaktični pristop, ki črpa didaktične pristope iz sistematičnega in celovitega vključevanja čezmejnih stikov za poučevanje in učenje sosedskih jezikov v osnovni šoli.

Inovacija je v sistematičnem vključevanju v neposredno, avtentično komunikacijo s poudarkom na čezmejnem prijateljstvu med mladimi in stiki med skupinami, kar bi moralo postati obvezna vsebina učnega načrta pouka sosedskih jezikov.

V okviru modela smo razvili in uporabili orodja, strategije in načrt za ohranjanje ideje o čezmejnih stikih v praksi, pri čemer je poudarek na uporabi omrežnih komunikacijskih orodij (preko elektronske pošte, klepetov preko interneta, video klicev).

Inovativno orodje za reflektivno učenje je Moj interaktivni dnevnik čezmejnih stikov (<http://contatti.si/home.page>), ki naj bi spodbujalo medkulturno refleksijo učencev s pomočjo primerjave, ne le objektivnih elementov kulture, ampak bolj subjektivnih ali čustvenih vidikov, kar je pokazala analiza dejanskih medkulturnih srečanj, namesto neživljenjskih, umetnih informacij, ki jih ponujajo učbeniki.

MODEL TILKA – TEACHING INTERCULTURALLY: LANGUAGE AND LITERATURE FOR CONFLICTS AVOIDANCE

Avtorica	Vesna Mikolič, Znanstveno-raziskovalno središče Koper
Ciljna skupina	Model se lahko izvede pri pouku slovenščine kot prvega in drugega jezika in tujih jezikov na razredni in predmetni stopnji osnovne šole ter v srednji šoli.
Cilji	<p>Gre za model medkulturnega poučevanja jezika in književnosti pri J1 in J2, ki vključuje tudi spoznanja transakcijske analize (TA). Temeljni didaktični cilj je sočasna obravnava jezikovnih in književnih vsebin ter medkulturnega sporazumevanja in nenasilne komunikacije. Socialni cilj našega modela je razvijati pri učencih takšno jezikovno sporazumevalno in bralno zmožnost, da bodo zmožni graditi tvorne, nenasilne odnose, temelječe na nenasilni komunikaciji.</p> <p>Predvidene spretnosti in kompetence: <i>medkulturna sporazumevalna zmožnost, bralna zmožnost, kritična kulturna zavest, zavest o prvi in drugih kulturah na kognitivni, emocionalni in aktivnostni ravni, zmožnost učinkovite in nenasilne komunikacije, zmožnost argumentiranega izražanja stališč, zmožnost raziskovalnega pristopa oz. aktivnosti učencev.</i></p>
Izhodišča	Model TILKA – inovativen splet metod za medkulturno poučevanje jezika in književnosti ter nenasilne komunikacije - temelji na teoretskih osnovah medkulturne vzgoje (Bennett, 1993; Byram 1997), na osnovah jezikoslovnih projektov ZRS Koper (Čok idr. 2006, Mikolič 2004a,b, 2016, Mikolič & Marc Bratina 2009) in avtoričine prakse poučevanja didaktike jezika na koprski slovenistiki in didaktike književnosti na tržaški slovenistiki.

Opis problema

V okviru modela TILKA pouk jezika in literature temelji na življenjskih primerih in avtentičnem gradivu oz. aktualizaciji predpisanih gradiv, česar pri današnjem pouku pogosto primanjkuje. Obenem se delitev pouka slovenščine na ločeno obravnavo jezika in književnosti ter poudarek zgolj na obravnavi jezika pri pouku tujih jezikov zdita preživela metoda, ki ne prispeva k holističnemu pogledu na svet. V modelu TILKA z obravnavo umetnostnih ali neumetnostnih tekstih sočasno razvijamo jezikovno sporazumevalno in bralno zmožnost, poleg tega pa jih uporabimo kot izhodišče za razpravo na različne aktualne teme sodobne družbe. Izhajamo iz tem, povezanih s posameznikovim ožjim okoljem, in prehajamo k družbeno relevantnim temam na nacionalni in nadsacionalni ravni oz. povezanimi z različnimi kulturami. Jezik torej učimo tako, da govorimo o kulturi, tudi literaturi, in to tako izhodiščni kot ciljni kulturi. Na tak način pri učencih razvijamo kritično kulturno zavest oziroma zavest o prvi in drugih kulturah na kognitivni, emocionalni in aktivnostni ravni, ki se bo oblikovala istočasno z jezikovno sporazumevalno in bralno zmožnostjo. Tako bomo pri učencih dosegali medkulturno sporazumevalno zmožnost. Pri tem lahko izmenjujemo metode treh pristopov, tj. učenja civilizacije, medkulturne vzgoje in medkulturne pragmatike, in sicer metode, s katerimi ostajamo zgolj na nivoju vzporednega obravnavanja literature, kulture in jezika (prvi nivo medkulturne sporazumevalne zmožnosti), metode, s pomočjo katerih vzpostavljamo sočasne primerjave z drugimi kulturami in jeziki (drugi nivo) ali pa v jeziku umetnostnih ali neumetnostnih besedil prepoznavamo izraze kulture (tretji, najgloblji nivo). Tako pri poučevanju jezika kot književnosti učenci prepoznavajo in usvojijo komunikacijske obrazce, ki so po teoriji transakcijske analize bistveni za učinkovito komunikacijo. S pomočjo tega znajo oceniti lastne vloge v interakciji (napadalec, žrtev in reševalec) in zmorejo izstopati iz škodljivih odnosov trikotnika moči (po Karpman 1968) oziroma presegati konfliktna situacije. V vseh delih učne enote je poudarek na raziskovalnem pristopu oz. aktivnosti učencev. Vsaka učna enota pa vsebuje štiri korake: pristop k temi, jezikovno-stilistični del, poglobljanje teme in aplikacija teme.

V ta namen bodo izdelani priročnik in učbeniška gradiva v snopičih za različne stopnje z didaktičnimi smernicami za razvijanje medkulturne zmožnosti in nenasilne komunikacije pri poučevanju slovenščine, ki se bodo lahko smiselno uporabili tudi pri poučevanju tujih jezikov.

Opis modela

V okviru modela je pomembna povezava medkulturne vzgoje s transakcijsko analizo, ki je teorija osebnosti in teorija komunikacije obenem (Berne 1964; Milivojević 2013), pri čemer je v našem modelu še posebej izpostavljen koncept trikotnika moči po Karpmanu (1968). Podoben pristop, ki je vključeval povezavo med medkulturno vzgojo in konceptom trikotnika moči v okviru transakcijske analize, so vključevali tudi projekti mirovne vzgoje in preseganja povojnih travm in konfliktov po vojni v nekdanji Jugoslaviji v 90. letih (Španja 2013); v našem modelu smo ta pristop tesneje naslonili na jezik in književnost, tako da je poudarek na učenju jezikovnih sredstev nenasilne komunikacije, ki jih lahko prepoznavamo prav v literaturi.

<p>Razvojni koraki</p>	<p>PRVA FAZA: 2017/18 in 2018/19:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblikovanje skupin soavtoric priročnika in učbeniških gradiv za posamezne stopnje. • Oblikovanje skupin za implementacijo modela. • Usposabljanje partnerjev projekta JEŠT (Ljubljana, Koper; januar – april 2018) • Registracija na portalu JEŠT (jesen 2018). • Priprava gradiv in srečanja prijavljenih šol (januar 2019) • Sodelovanje pri načrtovanju izvedbe modela (januar – junij 2019). <p>DRUGA FAZA: 2019/20. Implementacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Začetek implementacije (jesen 2019) • Dopolnjevanje poteka modela (2020). • Preverjanje uspešnosti diseminacije in izmenjava izkušenj (jesen 2020). • Postopna izdaja priročnika in učbeniških gradiv (2018/20). <p>TRETJA FAZA: 2020 – Širjenje diseminacije v nacionalnem okolju (osnovne in srenje šole zunaj projekta JEŠT) in širše.</p>
<p>Implementacija</p>	<p>Po pilotnem obdobju (diseminacija med učitelji OŠ in SŠ, vključenimi v projekt JeŠT) je predvidena izdaja priročnika in učbeniških gradiv v snopičih za različne stopnje z didaktičnimi smernicami za razvijanje medkulturne zmožnosti in nenasilne komunikacije pri poučevanju slovenščine, ki se bodo lahko smiselno uporabili tudi pri poučevanju tujih jezikov. Uvodni priročnik poleg uvodnega nagovora vsebuje didaktične smernice z vzorčnimi primeri. Besedilo učbeniških snopičev predstavljajo naloge, povezane z obravnavanimi temami. V okviru nalog se pojavljajo tabele, grafi in besedila iz drugih knjižnih virov.</p> <p>Predstavitve modela se bodo nadaljevale na znanstvenih in strokovnih konferencah.</p>
<p>Doprinos in pomen inovacije</p>	<p>a) Na ravni neposredne šolske prakse</p> <ul style="list-style-type: none"> • spodbujanje kritičnega razmišljanja učencev, razvijanje medkulturne sporazumevalne zmožnosti in nenasilne komunikacije, • višja motivacija za branje literarnih in neliterarnih besedil, • spodbujanje medkulturnega in humanističnega pristopa: upoštevanje individualnih značilnosti učencev, kulturnih razlik ter razumevanje in interakcija med različnimi kulturami, • razvijanje zmožnosti argumentiranega izražanja stališč, upoštevajoč različne, tudi medkulturne vidike na konkretnem družbenem področju družinske vzgoje in vrednot mladih, • posodobitev pouka z novimi znanji, raziskovalnimi aktivnostmi in strategijami, uporaba virtualnih orodij, • spodbujanje učiteljev raziskovalcev-praktikov in oblikovalcev medkulturnih jezikovnih situacij, • spodbujanje izvenšolskega delovanja in čezmejnega sodelovanja učiteljev in učencev.

<p>Doprinos in pomen inovacije</p>	<p>b) Na ravni kurikularnih sprememb temeljit vpogled v možnosti sočasnega poučevanja jezika in književnosti pri pouku slovenščine in tujih jezikov, izbor pomenljivih in avtentičnih tematik za medkulturno vzgojo in ozaveščanje, predlog učinkovitih medkulturnih strategij in dejavnosti za razvijanje nenasilne komunikacije, aktualizacija kurikularnega načrtovanja in posodabljanja.</p> <p>c) Na ravni jezikovnih politik uspešnejša izvedljivost učenja/poučevanja prvih in tujih jezikov, vzpostavitev diskurza o preprečevanju sovražnega govora med mladimi in možnostih razvijanja nenasilne komunikacije v šolskem in izvenšolskem kontekstu</p> <p>d) Na ravni družbenega vpliva Diseminacija modela bo ob strokovnih javnih razpravah o njenih dosežkih spodbudila diskurz o preprečevanju sovražnega govora med mladimi in možnostih za vzgojo za nenasilno komunikacijo pri poučevanju prvih in tujih jezikov.</p>
<p>Nadaljnje raziskovanje</p>	<p>Na znanstveni/akademski ravni bo diseminacija modela spodbudilo k razmisleku o povezovanju jezika in književnosti v okviru jezikovne in književne didaktike (uporabno jezikoslovje), kar bi spodbudilo nadaljnje znanstveno raziskovanje tega premalo preučenega interdisciplinarnega področja. Poleg tega bi se več pozornosti namenilo teorijam nenasilne komunikacije in jezikoslovnim teorijam o izrazih moči.</p>

Le lingue contano

语言重要

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Les langues comptent

Jezici su bitni

Jeziki štejejo

Gjuhët kanë rëndësi

Los idiomas importan

Languages matter

Jazyky záležitost

Jazyky záležitost

Jezici su bitni

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Gjuhët kanë rëndësi

**PRAZNUJMO
EVROPSKI DAN JEZIKOV**

语言重要

Les langues comptent

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Jeziki štejejo

Языки имеют значение

Languages matter

Le lingue contano

Praznujmo Evropski dan jezikov: Primer pobud in dejavnosti EDJ 2017

Vse od leta 2001, ko je Svet Evrope dal pobudo za praznovanje jezikovne pestrosti, evropske in nekatere druge države v svetu 26. septembra praznujemo evropski dan jezikov. Dogajanja na ta dan vključujejo milijone ljudi, ki želijo obeležiti raznojezičnost in večkulturnost ter potrditi pomen znanja različnih jezikov. Praznik jezikovne raznolikosti in organizirani dogodki spodbujajo učenje jezikov v vseh oblikah, po različnih didaktičnih pristopih, za različne starostne skupine in stopnje. Na prireditvah sodelujejo številne jezikovne in kulturne ustanove, društva, univerze ter zlasti šole.

Osnovni cilji evropskega dneva jezikov so naslednji:

- opozoriti javnost na pomen učenja čim večjega nabora jezikov z namenom spodbujanja večjezičnosti in medkulturnega razumevanja,
- zavzemati se za bogato jezikovno in kulturno raznolikost v Evropi, ki jo je potrebno ohraniti in spodbujati,
- spodbujati vseživljensko učenje jezikov v šoli in izven nje, za potrebe študija, poklicnega dela, povečevanja mobilnosti ali za zabavo in izmenjavo izkušenj in vedenj,
- ozaveščati vse etnične skupnosti o sobivanju in različnosti jezikov in kultur ter s tem širiti pozitiven odnos in strpnost do različnosti.

Znanje več jezikov in razumevanje različnih kultur nam omogočata samozavestno nastopanje in učinkovito komuniciranje v mednarodnem prostoru, spremljanje dogajanja v svetu, izmenjavo poslovnih in družbenih novosti ter povečujeta mobilnost pri izobraževanju in na trgu dela. Vse evropsko dogajanje ob dnevu jezikov osvetli vrednost raznojezičnosti v Evropi in svetu ter dokazuje, kako pomembno je ponuditi vsakemu posamezniku možnost, da doseže določeno raven znanja različnih jezikov, vseživljensko učenje jezikov pa ponuditi kot odzivanje na gospodarske, kulturne in družbene spremembe v Evropi.

Dejavnosti ob praznovanju evropskega dneva jezikov so sestavni del promocije projekta JeŠT. Nekatere med njimi so opisane med vzorčnimi enotami in se izvajajo na partnerskih šolah. V letu 2017 je bilo geslo praznovanja: *Vsi jeziki štejejo!* Pod tem udarnim geslom smo partnerji projekta vabili vsakega, ki je geslo slišal ali prebral, k razmišljanju, ali je tudi sam del raznojezične skupnosti, kako jo vidi in živi. Ciljna populacija so bili širša javnost, mediji, starši in udeleženci izobraževanja ter lokalne skupnosti. Z napovedjo in predstavitvijo dejavnosti smo želeli širiti spoznanja o večjezičnosti za globlje razumevanje raznojezičnega prostora. Prav tako je bil naš namen širšo javnost, tako strokovno kot laično, opozoriti na to, da se projekt JeŠT izvaja, gradi in promovira. Občasne ožje, ciljno usmerjene dejavnosti pa ves čas trajanja projekta zagotavljajo njegovo odmevnosti.

26. september 2017 je našemu delovanju ponudil evropski okvir. Odmevnost partnerskih šol je bila osupljiva, kar je razvidno na portalu projekta Jeziki štejejo. Poleg objav in informacij v medijih in znotraj mrež partnerskih šol je vsaka od 26 partnerskih šol v svojem okolju na ta dan pripravila tudi eno ali več dejavnosti. Tu predstavljamo nekaj primerov.

Dejavnost	JEZIKOVNE UGANKE
Predlagatelj	Zavod sv. Stanislava, Škofijska klasična gimnazija, Neža Karlin
Opis dejavnosti	<p>JEZIKOVNE UGANKE Dijaki med glavnim odmorom v atriju šole rešujejo jezikovne uganke v sedmih različnih jezikih, ki se jih učijo, ali pa skušajo ugotoviti avtorje literarnih citatov in dela, v katerih se le-ti pojavijo. Odgovore zbiramo v skrinjici, nato pa jih pregleda strokovna žirija. Tisti z največ znanja, spretnosti in sreče na koncu prejmejo zanimive jezikovne nagrade.</p> <p>NEPREVEDLJIVE BESEDE Ilustrirane neprevedljive besede polepimo po hodniku, dijaki pa jih skušajo prevesti ter poiskati še kakšno neprevedljivo besedo v jezikih, ki se jih učijo. Na koncu med predlogi prevodov izžrebamo nagrajence.</p> <p>LATINSKI PREGOVORI Na barvne lističe natisnemo različne latinske pregovore in jih med odmori delimo učencem.</p> <p>JEZIKOVNI HODNIK Ob evropskem dnevu jezikov lahko na šoli priložnostno uredimo »jezikovni hodnik ali kotiček«, ki je potem živ vsaj kakšen teden; hodnik je lahko opremljen s plakati, stenski napis (ki jih dijaki/učenci izdelajo morda pri likovnem pouku) ipd.; vsak dan v tednu, ko se praznuje evropski dan jezikov, se lahko med glavnim odmorom predstavi kakšen jezik (hrana, glasba, diaproyekcija...) ali pa se odvije kakšen drug kratki jezikovni dogodek.</p>
Udeleženi	dijaki, učenci, profesorji, učitelji, Radio Ognjišče

Dejavnost	DOBRA MISEL
Predlagatelj	Partnerske OŠ
Opis dejavnosti	<p>Pri urah jezikov (TJ in slovenščine) dijaki najprej oblikujejo lepe misli, ki sporočajo nekaj o večjezičnosti, strpnosti, drugosti, medkulturnosti ipd.</p> <p>Prevedejo jih v čim več jezikov. Pripravijo lističe, na katerih je zapis v tujem jeziku, na hrbtne strani je prelepljen prevod v slovenščino. Listke delijo mimoidočim, ki misel preberejo, povedo, v katerem jeziku je zapisana in če jo razumejo. Sicer preverijo prevod v slovenščino.</p> <p>Listke lahko ponudijo tudi sošolcem, prijateljem, sorodnikom, itd.</p>
Udeleženi	Dijaki partnerske šole, starši, javnost

Dejavnost	DOBRA MISEL II
Predlagatelj	ŠC NG in SETŠ, Nastja Valentinčič Al Bukhari
Opis dejavnosti	Na mestnem trgu/ulici so na štirih točkah štirje panoji; na prvem panoju so npr. fotografije mest ali tipičnih turističnih znamenitosti posameznih držav, na drugem fotografije tipične hrane iz različnih držav in na tretjem fotografije glasbenikov iz različnih držav (zraven je lahko del besedila v različnih jezikih). Vsaka slika je označena s številko, črko ali simbolom, k njej pa spada tudi vprašanje (npr. katero mesto/država je prikazana, kateri jezik govorijo tam, katera je za tisto mesto tipična hrana in kateri znani glasbenik/pesem prihaja iz te države). Posamezni obiskovalec začne nalogo pri katerem koli panoju in izbere eno fotografijo. Fotografije ne jemlje s panoja. Dijaki obiskovalca spremljajo do vseh treh panojev, da z njim preverijo odgovore. Dijaki se naučijo izraze in pozdrave v posameznih jezikih ter obiskovalce tudi nagovarjajo v teh jezikih. Naloga je pravilno opravljena, ko obiskovalec poišče pravilne povezave - odgovore. Na četrtem panoju so simboli in zapisi v različnih jezikih za čustva (v barvah in plastificirani z logotipom projekta). Obiskovalec izbere tisto čustvo, ki ga občuti za jezik/mesto/hrano/glasbo, za katero je iskal povezave. Zapis za čustvo obiskovalec obdrži za spomin.
Udeleženi	Jezikoslovci in drugi raziskovalci, učitelji, dijaki, mediji, javnost

Dejavnost	JEZIKOVNA TRŽNICA
Predlagatelj	Partnerske OŠ
Opis dejavnosti	Na določenem javnem mestu, pred šolo ali v njeni bližini, učenci pripravijo jezikovno tržnico. V razredu skupaj z učitelji jezikov pripravijo uganke v različnih jezikih. Ponudijo jih sošolcem, mimoidočim, učiteljem šole in drugim. Kdor razvozla uganko, dobi bon za uro pouka v enem od jezikov. Te ure se izvajajo v določenih časovnih intervalih v prostorih šole.
Udeleženi	Učenci, učitelji, vodstva šol, javnost

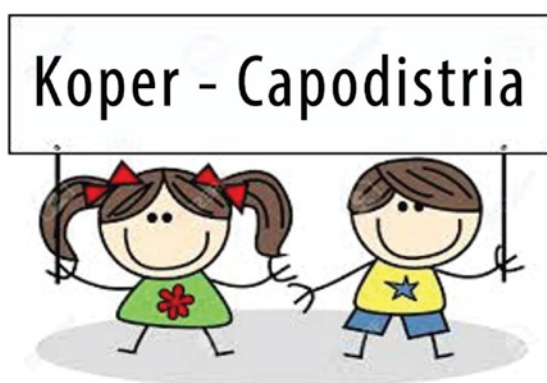
Dejavnost	LOV ZA ZAKLADOM
Predlagatelj	OŠ Koper
Opis dejavnosti	<p>Lov se začne na stojnici na Titovem trgu (5 učencev, 2 učitelja), na njej najdemo plakate, sol in oljčno olje, sivko, piškote z zastavicami in znak Mestne občine Koper. Sodelujoči v igri prejme zemljevid, na katerem v nadaljevanju zbira žige, enega za vsako pravilno odgovorjeno vprašanje. Če obiskovalec samostojno ne uspe pravilno odgovoriti na vprašanje, se kot pravilen odgovor šteje, tudi če sodelujoči za učencem ponovi pravilen odgovor, ko mu ga le-ta pove.</p> <p>Lov se odvije preko šestih postaj, na vsaki sta predstavljena dva jezika. Vsak jezik predstavljata dva učenca druge oziroma tretje triade in eden iz prve triade. Vprašanje, ki ga dobijo sodelujoči, je vezano na državo, pri kateri se ustavijo. Vsaka država ima eno vprašanje in en žig. Plakat na postaji prikazuje oris države (Italija, ZK, Francija, Španija, Nemčija, Rusija, Ukrajina, Makedonija, Kitajska, Kosovo, Hrvaška, Bosna in Hercegovina), ime države, zastava, napis 'dobrodošli' v različnih jezikih.</p> <p>Zaključek lova je na stojnici na Carpaccievem trgu (5 učencev, dva odrasla), ki je okrašena podobno kot prva, na njej najdemo tudi lističe z lepimi mislimi, magnetke / obeske za ključke (nagrade) ter tablo, na katero sodelujoči v igri ob zaključku lova napišejo dobro misel.</p>
Udeleženi	učenci, učitelji, starši, javnost

Dejavnost	BABILONSKI STOLP ALI NOETOVA BARKA?
Predlagatelj	Strateški partnerji JRZ
Opis dejavnosti	Raziskovalci, visokošolski učitelji in študenti pripravijo zgibanko in plakate s krajšimi informacijami o nastanku jezika/jezikov, njihovi sistemski razliknosti in sorodnosti, kulturnih navadah sporočanja, moči pisane besede, jezikovni politiki, itd. Zgibanko delijo na dan jezikov. Pridobijo medije, da krajše informacije o raznojezičnosti tudi objavijo.
Udeleženi	Jezikoslovci in drugi raziskovalci, visokošolski učitelji, študenti, mediji, javnost

Dejavnost	JEZIKI MESTA (PRIMER KOPRA)
Predlagatelj	Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem
Opis dejavnosti	<p>Skupnost italijanske narodnosti, etnične skupnosti in društva v MOK organizirajo dan odprtih vrat in dogajanje v zvezi z izvornimi jeziki in kulturami. Dogodek, ki povezuje njihovo dejavnost z okoljem, kjer sobivajo in se prepletajo jeziki in kulture, nosi ime JEZIKI KOPRA.</p> <p>V popoldanskem času z različno vsebino, povezano z učenjem in rabo različnih jezikov, vabijo v svojo sredo javnost in šolsko mladino. Organizirajo na primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • predstavitev svojih dejavnosti, povezanih s promocijo jezika in kulture lastnega izvora, • kratke jezikovne dejavnosti ali igre, kjer se obiskovalci naučijo nekaj novih besed in fraz v izvornem ali tujem jeziku (npr. pozdraviti, se predstaviti, šteti do deset ipd.) , • ponudba izdelkov in storitev , ki so lastni njihovi kulturi, • voden ogled dobrin iz zakladnice kulture izvornega ali tujega jezika, ki so na razpolago (knjig, knjižnice, noš in drugih simbolov), • predstavitev možnosti učenja izvornega jezika v domačem okolju in drugod, • druge povezane dejavnosti (npr. predstavitev kulinarčnih posebnosti različnih kultur ipd.).
Udeleženi	učenci, učitelji, starši, javnost, mediji

JEZIKI KOPRA
26. september 2017

V mreži evropskih mest, ki vsako leto praznujejo svojo jezikovno in kulturno raznolikost, je tudi Koper.

JEZIKI ŠTEJEJO
vseslovenski projekt MIZŠ - ESS
<http://jezikistejejo.splet.arnes.si/>

Partnerja v projektu:
Znanstveno-raziskovalno središče
Koper
UP Pedagoška fakulteta Koper

26. septembra Evropa praznuje raznojezičnost svoje celine in sveta že od leta 2001!

Dogajanja na ta dan spodbujajo učenje jezikov, spoštovanje različnosti in posebnosti posameznih kulturnih okolij ter sporočajo:

- da je svet bogat, ker je raznolik;
- da so različni jeziki in kulture sredstvo sobivanja in sožitja;
- da je evropsko kulturno in jezikovno raznolikost potrebno ohraniti;
- da je učenje jezikov v vseh svojih oblikah dosegljivo vsem in vselej;
- da imajo vse etnije pravice in dolžnosti sobivanja v raznojezični skupnosti.

Dogodki pod naslovom. JEZIKI KOPRA želijo povezati temeljne cilje tega dne z izvorno kulturo in jezikom okolja, in sicer:

- z njihovo promocijo,
- z razgrnitvijo zakladnice kultur, ki v Kopru sobivajo (knjige, noše in drugi simboli),
- z utrditvijo dvojezičnega, slovensko-italijanskega sožitja v obmejnem prostoru skozi čas,
- z jezikovnimi dejavnostmi, igrami, kulturnimi dogodki,
- z učenjem izvornega jezika priseljenih etnij v domačem okolju in drugod,
- z jezikom in kulturo povezanimi dejavnostmi (kulinarične posebnosti različnih kultur ipd.).

DOGODKI IN SODELUJOČI

1. **Perchè Koper è anche Capodistria?**

Skupnost Italijanov Santorio Santorio,
Koper - Capodistria

2. **Spoznajmo srbski jezik in kulturo.**

Akademsko kulturno-umetniško društvo
KOLO, Koper

3. **Pojej in povej!** Kitajska restavracija

ČANG, Koper

4. **Knjiga – dom vseh jezikov,** Knjigarna

LIBRIS Koper

5. **Dan odprtih vrat.** Kulturno društvo

Albancev Slovenske Istre ILIRIA

6. **Jezikajmo francosko!** KD Peter

Martinc, Italika Koper

7. **Dan odprtih vrat,** Kulturno umetniško

in športno društvo BEHAR

8. **Učimo se jezika ob računalniku!**

Ljudska univerza Koper

9. **Dan odprtih vrat,** Makedonsko

kulturno društvo KOČO RACIN Obala

10. **Večjezične pravljice in igre,**

Večgeneracijski center MORJE, Koper

1. **Perchè Koper è anche Capodistria?**

Skupnost Italijanov Santorio Santorio, Ulica
Osvobodilne fronte 10, Koper – Capodistria
16.00 - 19.00:

- Italijanščina v Kopru, Italijani v Kopru:
jezikovna, kulturna, gastronomska delavnica.

2. **Spoznajmo srbski jezik in kulturo**

Akademsko kulturno-umetniško društvo KOLO,
KS Semedela, Jurčičeva 2, Koper (pri baru
Mandrač)

18.00 – 20.30 ure:

- Učimo se srbsčine! 18.00–18.30
- Pojmo s pevsko skupine! 18.30–19.30
- Predstavitve plesne folklorne skupine
19.30–20.30

3. **Pojej in povej!**

Kitajska restavracija ČANG, Ul. Marežanskega
upora 3, Koper

12.00 - 22.00 ure:

- Učenje kitajščine ob hrani
- Uživanje kitajskih jedi ob kulturi
prehranjevanja
- Nagrada najbolj vztrajnemu gostu

4. Knjiga – dom vseh jezikov

Knjigarna LIBRIS, Prešernov trg 9, Koper - Capodistria
16.00 – 19.00

- predstavitev knjižnega gradiva v tujih jezikih in popust pri nakupu
- pogovor o narečjih v na Koprskem z Emilom Zonta.

5. Dan odprtih vrat

Kulturno društvo Albancev Slovenske Istre ILIRIA, Istrska cesta 41, Koper – Capodistria
17.00 – 19.00

- Naučimo se nekaj albanskih besed!
- Spoznajmo delovanje albanskega kulturnega društva!
- Oglejmo si zanimivosti iz zakladnice albanske kulture!

6. Jezikajmo francosko

KD Peter Martinc, Italika, Čevljarska 17, Koper
16.00 – 18.00 ure:

- Pesmice za otroke
- Au clair de la lune - rišemo ob luni
- Risanke
- Druženje članov AD PM

7. Dan odprtih vrat

Kulturno umetniško in športno društvo BEHAR, Kampel 3G, Kampel pri Kopru
17.00 – 19.00

- Naučimo se nekaj bosanskih besed!
- Spoznajmo delovanje bosanskega kulturnega društva!
- Zanimivosti iz zakladnice bosanske kulture!

8. Učimo se jezika ob računalniku!

Ljudska univerza , Cankarjeva ulica, Koper
16.00 – 19.00:

- Samostojno delo ob računalniku z mentorjem
- Uporaba informacijskih virov za učenje jezikov

9. Dan odprtih vrat

Makedonsko kulturno društvo KOČO RACIN, Istrska cesta 67, Žusterna pri Kopru (poleg Snack bara)
17.00 – 19.00

- Naučimo se nekaj makedonskih besed!
- Spoznajmo delovanje makedonskega kulturnega društva!
- Oglejmo si zanimivosti iz zakladnice makedonske kulture!

10. Večjezične pravljice in igre

Večgeneracijski center MORJE, Cesta Zore Perello Godina 3 , Koper (Za dvorano Bonifika)
16.00 – 19.00:

- Pravlјice v več jezikih
- Zabavna angleščina
- Večjezični literarni krožek

Skupina učiteljic partnerskih šol Zahodne Slovenije je v okviru projekta JeŠT pripravila zanimive in večinoma preizkušene didaktične enote. Nekatere so novost, druge povzemajo že uveljavljene prakse poučevanja tujih jezikov, vendar so prav vse avtorske. Namen priročnika je deliti dobro prakso širiti večjezičnost in medkulturnost, uveljaviti dobre pristope in preizkusiti nove učne modele ter na tak način implementirati uveljavljene teorije in dobre pedagoške prakse pri jezikovnem pouku, zato je pričujoči priročnik pomemben prispevek za področje didaktike jezika.

Spreminjajoča se podoba Evrope, novi sociokulturni motivi, povezani z evropskimi integracijskimi procesi, sodobna socio- in psiholingvistična ter jezikovno didaktična spoznanja utirajo pot posodobljenim pristopom učenja tako materinščine kot drugih jezikov. Teoretična spoznanja razvojne psihologije, sociolingvistike, didaktike in drugih sorodnih področij znanosti podpirajo didaktične inovacije poučevanja, ki so še posebej učinkovite, če jim je okolje, v katerem nastajajo ter se razvijajo, naklonjeno. Zato je pričujoči priročnik še posebej dragocen, saj so ga sooblikovale slovenske strokovnjakinje iz prakse in znanstvenice s področja jezikovne didaktike.

Če želimo, da je pedagoški proces uspešen, mora biti vsaka pedagoška dejavnost, zasnovana na poznavanju realnosti tako jezikovnega kakor tudi kulturnega okvira, v kateri tovrsten proces poteka, temu ustrezno pa ga je potrebno spremljati in prilagajati novejšim družbenim in zgodovinskim dogajanjem, še posebej, če je cilj izobraževanja spodbujanje jezikovne raznolikosti in medkulturnega dialoga. To pa pričujoče gradivo tudi upošteva in razvija. Doživljanje otroka in učenca kot aktivnega in avtonomnega pripadnika družbe, ki ni nepopisan list, ampak ima določene zmožnosti in ki v družbi razvija lastno kulturo odnosov ter svoj spoznavni svet, vodi v iskanje novih, drugačnih izobraževalnih vsebin ter didaktičnih strategij.

V predloženem gradivu prevladuje procesni pristop obravnave določene kurikularne tematike. Naloge narekujejo transakcijski način dela, v katerem so otroci in učenci glavni nosilci aktivnosti. Upoštewane so faze komunikacijskega pristopa dela, kar ustreza priporočilom sodobnega pouka. Zgodnje poučevanje drugega/tujega/sosedskega jezika zahteva posebej izdelane metode in pristope poučevanja. Ti pristopi temeljijo predvsem na poznavanju otrokovega in učenčevega razvoja in učenja v zgodnjem in srednjem otroštvu. Otroku moramo omogočiti, da sliši in uporabi govor v različnih položajih, da mu ponudimo vsebine, ki so zanj zanimive, da se z njim pogovarjamo. Gradivo upošteva, da otroci in učenci učenje dojemajo kot pot k spoznavanju življenja in svoje okolice. Jezik je otroku in učencu v pričujočem gradivu ponujen kot način za doseganje uspehov pri igri, ponuja spoznavanje življenja in kulture preko učenje jezika in tako razvija lastno jezikovno zmožnost.

Jazyky záležitost

Jezici su bitni

Los idiomas importan

Sprachen zählen

Gjuhët kanë rëndësi

Les langues comptent

语言重要

Οι γλώσσες έχουν σημασία

Jeziki štejejo

Los idiomas importan

Languages matter

Le lingue contano

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

ISBN 978-961-7058-52-9
9 789617 058529

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

